Орган праўлення Саюза совецкіх пісьменнікаў БССР і Упраўлення па справах мастацтваў пры СНК БССР

ПАД СЦЯГАМ ЛЕНІНА-СТАЛІНА

Зараз праводзіць сваю работу XVII з'езд Комуністычнай партыі большэвікоў Беларусі. З'езд падвёў вынікі грандыёзнай работы, праробленай КП(б)Б за год ад свайго XVI з'езда пад кіраўніцтвам ЦК ВКП(б) і вялікага Сталіна. З'езд прыняў рашэнні, якія ўзбройваюць партыйных і непартыйных большэвікоў на барацьбу за ажыццяўленне новых вялікіх задач, пастаўленых Цэнтральным Камітэтам партыі.

Узброеная рашэннямі лютаўска-сакавіцкага пленума ЦК ВКП(б), КП(б)Б разграміла і паспяхова выкарчоўвае трацкісцка-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх шпіёнаў, агентаў японa-германа-польскага фашызма. КП(б)Б, разграміўшы ворагаў народа, яшчэ больш умацавала сваю сувязь з беспартыйнымі масамі, павысіла большэвіцкую пільнасць у сваіх радах і прышла да свайго з'езда як ніколі загартаванай у барацьбе з ворагамі народа, маналітнай і згуртаванай вакол ленінска-сталінскага ЦК нашай партыі, вакол свайго мудрага правадыра вялікага Сталіна.

XVII з'езд КП(б)Б праводзіць сваю работу ў абстаноўцы велізарнейшага палітычнага ўздыму ў краіне, у час, калі беларускі народ падыходзіць да вялікага свята—выбараў у Вярхоўны Совет БССР. Ен горды за сваю радзіму, за сваё шчаслівае жыццё, за сваю магутную Чырвоную Армію, за сваю родную большэвіцкую партыю, за вялікага Сталіна і яго бліжэйшых саратнікаў, даўшых згоду балатыравацца ў дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР.

Выбары ў Вярхоўны Совет СССР яшчэ раз паказалі перад усім светам арганічную сувязь совецкага народа з сваёй роднай комуністычнай партыяй, паказалі бліскучую перамогу блока комуністаў і беспартыйных у выбарах на аснове самай дэмакратычнай у свеце Сталінскай Канстытуцыі. Беларускі народ разам з усімі народамі нашага вялікага Совецкага Саюза паказаў сваю адданасць радзіме, сваё маральна-палітычнае адзінства, згуртаванасць вакол роднай большэвіцкай партыі, сваю бязмежную любоў да вялікага Сталіна.

Зараз перад усімі партыйнымі і непартыйнымі большэвікамі стаіць баявая задача—правесці надыходзячыя выбары ў Вярхоўны Совет БССР 26 чэрвеня яшчэ больш арганізавана, чым выбары ў Вярхоўны Совет СССР.

Пісьменнікі і паэты Беларусі ўключыліся ў перадвыбарчую кампанію. Імі напісан цікавы твор «Радзіме і правадыру», у якім паказана, што дадзена беларускаму народу Сталінскай Канстытуцыяй, як удзячны беларускі народ за сваё шчаслівае жыццё комуністычнай партыі і вялікаму Сталіну. Напісана рад п'ес, прысвечаных выбарам. Пісьменнікі пішуць нарысы пра кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР, выступаюць з чыткай твораў, прысвечаных выбарам у Вярхоўны Совет БССР.

Партарганізацыі літаратурна-мастацкіх арганізацый, кіруючыся рашэннямі XVII з'езда КП(б)Б, павінны ўзначаліць палітычную актыўнасць сваіх работнікаў і, абапіраючыся на перадавых з іх, разгарнуць сапраўды большэвіцкую крытыку і самакрытыку ўсіх недахопаў, якія ёсць у рабоце, узняць на высокі ўзровень унутрыпартыйнае жыццё, разгарнуць работу сярод работнікаў літаратуры і мастацтва па вывучэнню марксізма-ленінізма, г. зн. па авалоданню большэвізмам, без чаго немагчыма рухаць наперад такі важны ўчастак работы, як літаратура і мастацтва.

Прарывы на літаратурна-мастацкім участку работы і адставанне яго ад іншых галін соцыялістычнага будаўніцтва тлумачацца тым, што партарганізацыі, члены партыі, кіраўнікі, якія ўзначальваюць той ці іншы літаратурна-мастацкі ўчастак, не ўзяліся па-сапраўднаму, па-большэвіцку за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва, якое прычынілі беларускаму мастацтву ворагі народа, за выкарчоўванне ахвосця фашысцкай агентуры. Асабліва гэта датычыць партарганізацыі Упраўлення па справах мастацтваў пры СНК БССР. Зрыў будаўніцтва Тэатра оперы і балета, калектыў якога дэкваліфікуецца; непадрыхтаванасць Тэатра оперы і балета да паказу беларускага мастацтва ў Маскве; адсутнасць падбору здольных людзей для гэтай вельмі важнай работы і ачысткі калектыва Упраўлення ад тых, хто перашкаджае праводзіць пачэсную работу па выяўленню сіл і магчымасцей беларускага мастацтва; адсутнасць большэвіцкага выхавання маладых кадраў,—вось недахопы, за якія ўсю адказнасць нясе партарганізацыя Упраўлення па справах мастацтваў.

Партарганізацыя Дзяржаўнага выдавецтва БССР таксама недастаткова ўсвядоміла важнасць той работы, за якую яна адказвае. Кнігі выпускаюцца з вялікай колькасцю памылак. Пераклады кніг робяцца недастаткова падрыхтаванымі аўтарамі. Выданне кніг вельмі зацягваецца.

Выконваючы абавязкі першага сакратара ЦК КП(б)Б тав. Волкаў у сваім справаздачным дакладзе з'езду рэзка крытыкаваў недахопы работы і партыйных арганізацый і кіраўнікоў літаратурна-мастацкіх устаноў (тав Патапейка) за іх бяздзейнасць у вырашэнні важнейшых пытанняў развіцця беларускай культуры, літаратуры і мастацтва ў прыватнасці, якая мае ўсе магчымасці для свайго росквіту і карыстаецца вялікай павагай народа і велізарнейшай дапамогай з боку партыі і ўрада.

Таму «з'езд абавязвае ЦК, абкомы і ўсе партыйныя арганізацыі захоўваць у сваёй пастаяннай практычнай рабоце прынцыпы ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі: па большэвіцку кіраваць далейшым ростам беларускай культуры — нацыянальнай па форме, соцыялістычнай па зместу, забяспечыць рост нацыянальнага тэатра, мастацтва, літаратуры, кінематаграфіі, практычна паставіць і вырашыць пытанні далейшага развіцця беларускай мовы, ліквідаваць вынікі шкодніцтва ў галіне мовы і выкладання літаратуры, забяспечыць сапраўдны росквіт народнага мастацтва, мастацкай самадзейнасці працоўных, любоўна вырошчваць і вылучаць кадры беларускіх работнікаў». (З рэзалюцыі XVII з'езда КП(б)Б па дакладу тав. Волкава).

Пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі большэвікоў беларуская совецкая літаратура за апошні год значна вырасла. Напісан рад добрых твораў. Але ўсё-ж работа совецкіх пісьменнікаў і работнікаў мастацтваў адстае ад іншых галін соцыялістычнага будаўніцтва. А пісьменнікі і мастакі павінны быць у першых радах барацьбы, яны павінны адлюстраваць ў сваіх творах велічнае жыццё нашых гарадоў і калгасаў, быт і баявую вучобу нашай слаўнай Чырвонай Арміі, пільнасць вартавых непарушных граніц нашай соцыялістычнай радзімы. Гераічны совецкі народ з'яўляецца невычарпальнай крыніцай натхнення для майстроў мастацкага слова і кісці.

Пісьменнікі ў сваіх творах павінны адлюстраваць соцыялістычную рэчаіснасць, вучачыся гэтаму ў вялікага мастака пролетарыята М. Горкага, які быў непрымірымым да ўсяго, што варожа народу, што хоча жыць і існаваць за кошт народа. Сорак год яго голас заклікаў да барацьбы ўсюды, дзе чалавек прыгнятаў чалавека, дзе знеслаўлялася само імя — чалавек. Сорак год ён абараняў і ўслаўляў імя соцыялістычнай рэволюцыі.

Вялікі мастак быў сапраўднай рэволюцыйнай і рэволюцыянізуючай сілай, ён быў у першую чаргу барацьбітом, і ён загінуў разам з перадавымі барацьбітамі ад варожай рукі агалеўшых ворагаў, якія ўмярцвілі яго цішком, не маючы сілы і смеласці выступаць адкрыта. Ворагі народа пазбавілі працоўных усяго свету вялікага пісьменніка, вялікага гуманіста, вялікага барацьбіта за свабоднае, шчаслівае чалавецтва. Яму на змену павінны прыйсці тысячы і тысячы новых талентаў.

Беларуская рэспубліка—фарпост на заходняй граніцы СССР з капіталістычным светам. Ворагі народа, трацкісцка-бухарынскія агенты германа-польскага фашызма імкнуліся адарваць БССР ад вялікага Совецкага Саюза і ўстанавіць уладу памешчыкаў і капіталістаў. Беларускі народ і яго перадавы атрад — комуністычная партыя—ніколі не забываюць слоў таварыша Сталіна аб капіталістычным абкружэнні, высока ўзнімаюць большэвіцкую пільнасць, выкарчоўваюць трацкісцка-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных шпіёнаў.

Сабраўшыяся на свой XVII з'езд лепшыя большэвікі Беларусі, узброеныя геніяльным вучэннем Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна, прынялі рашэнні, якія забяспечаць далейшы рух наперад па шляху, указанаму вялікімі Леніным і Сталіным.

Алесь БАЧЫЛА

26 ЧЭРВЕНЯ

Нават сонца іначай у край мой загляне
І паўсюль зашуміць ураджаем зямля,
Калі цёплага чэрвеня летняе ранне
Загарыцца рубінавым светам Крэмля.
І ад Менска да Кіева, ад Ленінграда,
Ад Масквы да Камчаткі ў такую пару
Панясуць галасы, як святлейшую радасць,
Украінец, і рускі, і беларус.
Панясуць, нібы ў бойках здабытую славу,
Каб аддаць іх за лепшых народных сыноў,
За радзімы сваёй неўміручае права,
Каб свяціла над намі, як сонца, яно.
Выйдзі ў поле і глянь. Па ўзгорках, нізінах —
Скрозь сцяной і аўсы, і ільны, і жыты.
Гэта—праца твая, дарагая краіна,
І сыноў, што расціла матуляю ты.
У паходах яны і раслі і мужнелі,
У арктычнай пурзе, у пустынях сухіх,
Пад прыглядам таго, хто ў звычайным шынелі
Вызначае з Крэмля нам да шчасця шляхі.
З яго імем і песні званчэйшыя нашы.
Родны Сталін! У лепшых пачуццях людзей,
У іх ранішніх думках, як сонца над пашай,
Над планетай падымецца чэрвеньскі дзень.
З ім у песнях святочных абудзяцца землі,
І пад шопат пшаніц, іх бяскрайняй красы,
За цябе і сыноў тваіх слаўнае племя
Панясём мы да урнаў свае галасы.

Вёска Сініло, 1938 г.

XVII З'ЕЗД КП(б) БЕЛАРУСІ

Дзённік ранішняга пасяджэння 11 чэрвеня

Ранішняе пасяджэнне XVII з'езда КП(б)Б адкрыў тав. **Лявіцкі.** Ен прадаставіў слова выконваючаму абавязкі сакратара ЦК КП(б)Б тав. **Волкаву** для пралаўжання справаздачы аб рабоце ЦК КП(б)Б. Справаздача заняла ўсё ранішняе пасяджэнне з'езда.

У першай частцы свайго даклада тав. Волкаў падрабязна спыніўся на вялікай рабоце, праведзенай КП(б)Б у справе выкрыцця і разгрому трацкісцка-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх шпіёнаў, агентаў замежных разведак, якія прабраліся да кіраўніцтва ў партыйны апарат — рэспубліканскі і нізавы, у совецкія і гаспадарчыя арганізацыі.

Толькі дзякуючы дапамозе ЦК ВКП(б) і асабіста таварыша Сталіна, гаворыць тав. Волкаў, нам удалося разграміць асіныя гнёзды ворагаў. Мы абавязаны зрабіць для сябе неабходныя вывады ў сваёй далейшай рабоце. Ні на мінуту не аслабляць, а ўсямерна павышаць большэвіцкую пільнасць, рашуча прадаўжаць работу па канчатковаму выкарчоўванню варожага ахвосця.

Тав. Волкаў расказвае з'езду, як ворагі народа ў правакацыйных мэтах выключалі з партыі чэсных комуністаў, усяляк захоўваючы свае кадры. Пры ажыццяўленні рашэнняў студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б) ЦК КП(б)Б дапусціў рад сур'ёзных памылак, аб чым зусім правільна папярэдзіў нас ЦК ВКП(б). Рэзкая крытыка з боку сталінскага ЦК ВКП(б) дапамагла нам выправіць дапушчаныя памылкі. Была адноўлена ў партыі значная колькасць чэсных комуністаў.

Нездавальняюча пастаўлена ў КП(б)Б, гаворыць тав. Волкаў, справа росту партыі. У бягучым годзе ў партыю прынята 3.179 чалавек, з іх у кандыдаты — 2.623 чалавекі. Зусім нязначная колькасць прынята калгаснікаў.

Дакладчык аддае значную ўвагу пытанню становішча комсамольскай арганізацыі Беларусі. Ворагі народа, якія арудвалі ў кіраўніцтве ЛКСМБ, шмат нашкодзілі. Тав. Волкаў завайстрае ўвагу з'езда на неабходнасць умацнення партыйнага кіраўніцтва комсамолам, уцягнення ў рады КП(б)Б лепшых, перадавых, правераных комсамольцаў.

Гаворачы аб становішчы партыйнай прапаганды і агітацыі, тав. Волкаў адзначае рад сур'ёзных недахопаў на гэтым важнейшым участку партыйнай работы.

Прайшоўшыя выбары ў Вярхоўны Совет СССР узнялі на небывалую вышыню справу большэвіцкай агітацыі. Але і тут ёсць яшчэ шмат недахопаў, асабліва па лініі якасці агітацыі. Мы абавязаны па-баявому разгарнуць агітацыйна-прапагандысцкую работу сярод выбаршчыкаў, правесці ўзорна, на асабліва высокім ідэйным узроўні выбары ў Вярхоўны Совет БССР.

Указаўшы на тую выключную ўвагу, якую таварыш Сталін аддае большэвіцкаму друку, дакладчык падвяргае рэзкай крытыцы работу аддзела друку ЦК КП(б)Б, гаркомаў і райкомаў за нездавальняючую работу па падбору газетных кадраў, за слабае кіраўніцтва газетамі.

Тав. Волкаў пераходзіць да пытання аб рабоце прамысловасці БССР. Ен адзначае вялікія дасягненні БССР у справе развіцця прамысловасці. Гэтыя дасягненні маглі-б быць значна большымі. Сур'ёзную шкоду нанеслі соцыялістычнай прамысловасці подлыя фашысцкія бандыты, якія арудвалі на гэтым участку, асабліва па лініі электразабеспячэння і паліўнай базы.

Тав. Волкаў рэзка крытыкуе работу Наркамзема БССР і сельгасаддзела ЦК КП(б)Б за непаваротлівасць і нездавальняючую работу па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва.

Дакладчык пераходзіць да раздзелу аб дабрабыце працоўных рэспублікі. Ен прыводзіць яркія лічбы і факты, якія сведчаць аб няспынным росце матэрыяльнага і культурнага ўзроўню насельніцтва.

Рэзкай крытыцы дакладчык падвяргнуў работу Наркамасветы БССР і яго органаў на месцах. Тут, гаворыць тав. Волкаў, коснасці і непаваротлівасці ў справе ліквідацыі вынікаў шкодніцтва больш, чым у любым іншым наркамаце. Вельмі марудна ідзе вылучэнне маладых кадраў на культурным фронце,— а іх у нас багата, яны растуць з кожным днём. Нездавальняюча працуюць вышэйшыя школы БССР. Поспехі нашы на культурным фронце бясспрэчны. Але мы не маем права імі захапляцца. Трэба па-большэвіцку ўзяцца за хутчэйшую поўную ліквідацыю недахопаў, узняць якасць работы нашых культурных устаноў. Дакладчык адзначае таксама рад сур'ёзных недахопаў на фронце мастацтва і рэзка крытыкуе работу Упраўлення па справах мастацтваў пры СНК БССР і яго кіраўніка тав. Патапейкі.

У заключэнне тав. Волкаў падрабязна спыніўся на пытаннях абароннай работы і заклікаў дэлегатаў з'езда па-большэвіцку выканаць указанні вялікага Сталіна — заўсёды трымаць наш народ у стане мабілізацыйнай гатоўнасці.

Дзённік вячэрняга пасяджэння 11 чэрвеня

Старшынствуючы тав. **Лявіцкі** прадастаўляе слова для справаздачы аб рабоце рэвізійнай камісіі тав. **Маліціну.** Пасля гэтага пачаліся спрэчкі па справаздачнаму дакладу ЦК КП(б)Б.

Першым выступіў сакратар Бярэзінскага райкома партыі тав. **Брыкаў.** Ен гаворыць аб выніках выбараў кіруючых парторганаў, якія праходзілі на высокім ідэйным узроўні, пры разгорнутай крытыцы і самакрытыцы.

Тав. **Еромін** (Н-ская часць) у сваёй прамове спыняецца на той вялікай рабоце, якую прарабіла КП(б)Б за апошні год пад кіраўніцтвам ЦК ВКП(б) і таварыша Сталіна ў справе разгрому і выкарчоўвання варожых гнёзд. Тав. Еромін завайстрае ўвагу на пытаннях абароннай работы, умацавання асоавіяхімаўскай і фізкультурнай работы сярод насельніцтва.

Тав. **Матусевіч** — сакратар парткома менскай абутковай фабрыкі імя Кагановіча — гаворыць аб спалучэнні партыйна-масавай работы з гаспадарчым кіраўніцтвам.

Уважліва слухалі ўдзельнікі з'езда змястоўную прамову стаханаўкі-майстра гомельскага паравознага дэпо тав. Клімовіч.

Сакратар Магілеўскага гаркома партыі тав. **Шуб** спыняецца на пытанні росту партыі.

Ч. в. а. старшыні ЦВК БССР тав. **Наталевіч** спыняецца на задачах партыйных арганізацый у выбарчай кампаніі і на пытаннях арганізацыйна-масавай работы советаў.

Сакратар парткома магілеўскай шоўкавай фабрыкі тав. **Каганоўскі** расказаў з'езду, як партыйная арганізацыя, выконваючы дырэктыву бюро ЦК КП(б)Б, дабілася значных поспехаў у справе падрыхтоўкі і правядзення партыйных сходаў.

Усяго на вячэрнім пасяджэнні выступіла 9 дэлегатаў.

Дзённік ранішняга пасяджэння 12 чэрвеня

На ранішнім пасяджэнні 12 чэрвеня, якое адкрыў тав. **Кавалёў,** прадаўжаліся спрэчкі па справаздачнаму дакладу ЦК КП(б)Б

Першым у спрэчках выступіў т. **Караневіч** (Гомельская партарганізацыя), які гаварыў аб становішчы спажывецкай кааперацыі.

— ЦК КП(б)Б, абкомы, гаркомы і райкомы партыі правялі вялікую работу па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі,— гаворыць у сваім выступленні т. **Прусакоў** (Слуцкая партарганізацыя). Ен высоўвае пытанне аб правільнай расстаноўцы партыйных сіл у сельскіх партарганізацыях і аб падняцці арганізацыйнага кіраўніцтва да ўзроўню палітычных задач.

Тав. **Харламава** (сакратар Клімавіцкага райкома партыі) гаворыць аб неабходнасці стварэння ўмоў у рабоце інструктароў партыйнага апарата.

Сакратар Палескага абкома партыі тав. **Маркін** гаворыць аб вялізнай рабоце, праробленай большэвікамі Палесся па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва, па вылучэнню новых кадраў.

Начальнік палітаддзела Беларускай чыгункі тав. **Цвяткоў** прызнае правільнай суровую большэвіцкую крытыку, дадзеную тав. Волкавым кіраўніцтву дарогі, дзе мела месца самазаспакаенне, зазнайства ў сувязі з выкананнем плана.

Прэзрэнныя ворагі народа, трацкісцка-бухарынскія наймiты, — гаворыць тав. **Кавалькоў** (сакратар ЦК ЛКСМБ),—рабілі сваю стаўку на совецкую моладзь, хацелі супроцьпаставіць ленінскі комсамол нашай большэвіцкай партыі. Ім не ўдалося і ніколі не ўдасца гэта ажыццявіць. Ленінскі комсамол быў, ёсць і будзе верпай апорай сталінскага Цэнтральнага Камітэта ВКП(б). Тав Кавалькоў гаворыць аб буйных памылках, дапушчаных ЦК ЛКСМБ і яго сакратарамі пры выключэнні з комсамола. Пасля V пленума ЦК ВЛКСМ пададзена ў ЦК ЛКСМБ 490 апеляцый. 272 таварышы былі адноўлены ў комсамоле як няправільна выключаныя.

Па пытанню аб рабоце комсамола гаварыў і тав. **Коган** (сакратар Варашылаўскага горрайкома КСМ).

— Менская абласная партарганізацыя прышла да свайго XVII з'езда КП(б)Б адзінаю, згуртаванаю вакол ЦК ВКП(б) і таварыша Сталіна, — гаворыць у сваім выступленні сакратар Менскага абкома партыі тав. **Матвееў.** — Менская сталічная арганізацыя прарабіла вялікую работу па разгрому і выкарчоўванню ворагаў народа, арудваўшых на розных участках.

З вялікай увагай дэлегаты з'езда выслухалі змястоўнае выступленне начальніка УПВО НКВД БССР тав. **Масленнікава.**

З вялікай прамовай выступіў тав. **Новік** (пракурор БССР), які спыніўся на пытанні ўмацавання рэволюцыйнай законнасці.

Тав. **Тур** (Н-ская часць) завайстрыў увагу на ўмацаванні абароннай работы і падрыхтоўцы да выбараў у Вярхоўны Совет БССР.

У рабоце ранішняга пасяджэння з'езда прымаў удзел начальнік Палітычнага ўпраўлення РСЧА — намеснік наркома абароны СССР тав. **Л. З. Мехліс.**

Дзённік ранішняга пасяджэння 13 чэрвеня

(Старшынствуючы тав. Наталевіч)

Спрэчкі па справаздачы ЦК КП(б)Б і рэвізійнай камісіі адзначаюцца прынцыповасцю, дзелавітасцю, астратой большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі. Спрэчкі ярка сведчаць аб росце партыйных кадраў.

Старшыня сельсовета Бабруйскага раёна тав. **Жданькова** ў сваім выступленні гаворыць, што інструктарскі апарат ЦК КП(б)Б мала дапамагае сельскім партарганізацыям. Бываючы ў раёнах, інструктары не заглядваюць у пярвічныя партарганізацыі. Яна адзначае, што райком і райвыканком не садзейнічаюць сельсовету ў выкананні наказу выбаршчыкаў.

Падрыхтоўцы кадраў для сельскай гаспадаркі прысвяціў сваё выступленне тав. **Юраў** (рэктар ВКСГШБ). — ЦК КП(б)Б вельмі мала аддае ўвагі рабоце нашай школы. Сельгасаддзел ЦК успамінае аб нашай школе толькі тады, калі праводзіцца чарговы выпуск студэнтаў.

Ен таксама ўзнімае пытанне аб неабходнасці падрыхтоўкі дакладчыкаў па міжнароднаму і іншых актуальных пытаннях і аб пашырэнні аспірантуры пры Акадэміі навук БССР для падрыхтоўкі высокакваліфікаваных выкладчыкаў па гісторыі партыі.

Вельмі цікавыя пытанні ўзнімае ў сваім выступленні дэлегат з'езда тав. Калатушчанка. Ен зварачае ўвагу на неабходнасць рашучага паляпшэння культурнага абслугоўвання калгаснай вёскі, аб неабходнасці паляпшэння работы дамоў соцыялістычнай культуры, аб падборы і падрыхтоўцы кадраў для іх. Ен указвае на неабходнасць снабжэння вёскі высокамастацкімі кінофільмамі.

Сакратар Гомельскага абкома партыі тав. **Курган** расказвае з'езду аб праведзенай пад кіраўніцтвам нашай партыі і асабіста таварыша Сталіна вялікай рабоце па разгрому і выкарчоўванню ворагаў народа, аб праведзенай вялікай рабоце па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва, асабліва ў сельскай гаспадарцы.

Ен крытыкуе Упраўленне па справах мастацтваў за адсутнасць кіраўніцтва ім адпаведнымі прадпрыемствамі, лічачы недапушчальным, што такі буйны прамысловы цэнтр, як Гомель, да гэтага часу не мае абласнога тэатра. Ен высоўвае перад з'ездам пытанне аб неабходнасці стварэння райсоветаў у Гомелі і Віцебску і разбуйнення некаторых буйных сельскагаспадарчых раёнаў у мэтах наблізіць кіраўніцтва да насельніцтва.

Тав. **Смоляр** (сакратар Сталінскага горрайкома — Менск) гаворыць аб росце партыі і зусім справядліва крытыкуе АКПО ЦК КП(б)Б за марудпасць у афармленні партыйных дакументаў.

Аб стане аховы здароўя ў Беларусі гаварыў у сваёй прамове народны камісар аховы здароўя БССР тав. **Кісялёў.** Ен прыводзіць рад лічбаў, якія сведчаць аб выключнай увазе ЦК ВКП(б) і саюзнага ўрада да паляпшэння справы аховы здароўя ў БССР.

На з'ездзе са змястоўнай прамовай выступіў Старшыня Соўнаркома БССР тав. **Кавалёў,** які спыніўся на пытаннях ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы і звярнуў асаблівую ўвагу дэлегатаў з'езда на пытанне расшырэння вытворчасці будаўнічых матэрыялаў, далейшага расшырэння працэсаў механізацыі тарфяной прамысловасці.

Уважліва слухаў з'езд выступленне тав. Крывашэіна (Н-скае злучэнне). Ен гаварыў аб дзяржаўнай дысцыпліне, расстаноўцы партыйных сіл, культурна-масавай рабоце ў калгасах і аб пастаноўцы антырэлігійнай работы сярод насельніцтва. Бурнай авацыяй сустрэлі дэлегаты заяву тав. Крывашэіна аб магутнасці і непераможнасці нашай доблеснай Чырвонай Арміі, аб яе гатоўнасці ў любую мінуту рынуцца на ворага і разграміць яго на яго-ж тэрыторыі, бо зарукай гэтаму,—заяўляе тав. Крывашэін,—з'яўляецца тое, што ў бой нас павядзе вялікі Сталін і наш пролетарскі палкаводзец тав. Варашылаў.

У спрэчках выступілі тт. **Церахаў** (Магілеўская партарганізацыя), **Якавіцкі** (Плешчаніцы), **Валчкоў** (Лельчыцы).

Тав. Наталевіч уносіць прапанову паслаць прывітанне адкрыўшамуся XIV з'езду комуністычнай партыі большэвікоў Украіны. Бурнай авацыяй сустрэлі дэлегаты гэтую прапанову. Тэкст прывітання зачытвае дэлегат з'езда тав. **Матвееў.** Зноў у зале грыміць авацыя.

У канцы пасяджэння з'езд вітала дэлегацыя стаханаўцаў прадпрыемстваў, чыгуначнікі і працоўныя гор. Менска. З яркай прамовай выступіў стахановец менскага завода імя Кірава тав. Церахаў.

Дзённік вячэрняга пасяджэння 13 чэрвеня

На вячэрнім пасяджэнні працягваліся спрэчкі па справаздачнаму дакладу ЦК. Усяго выказалася 8 чалавек. Цэнтр увагі ў спрэчках — пытанні ліквідацыі вынікаў шкодніцтва і ўмацавання абароннай работы. Цёпла сустрэты дэлегатамі камандуючы Беларускай ваеннай акругі тав. Кавалёў расказаў з'езду, як часці БВА, ачысціўшы свае рады ад варожых элементаў, яшчэ больш умацаваліся, і ўзброеныя магутнай тэхнікай з'яўляюцца грознай сілай для ворагаў на заходніх рубяжах Совецкага Саюза.

Тав. Раманенка (старшыня Оргбюро ЦВК БССР па Палескай вобласці) у сваім выступленні гаворыць аб росце заможнага і культурнага жыцця калгаснікаў Палескай вобласці.

Начальнік палітаддзела пагранічных і ўнутраных войск НКВД БССР тав. Васільеў у сваёй прамове гаворыць аб фактах гераізма і адданасці пагранічнікаў, аб той дапамозе, якая аказваецца насельніцтвам у справе ўмацавання і аховы граніц.

У канцы вячэрняга пасяджэння з яркай прамовай выступіў народны камісар унутраных спраў БССР тав. Наседкін. Ен падрабязна расказаў дэлегатам з'езда аб формах і метадах работы замежных разведак і аб рабоце нашай слаўнай совецкай разведкі па выкрыццю, разгрому і выкарчоўванню шпіёнаў, дыверсантаў — агентаў фашызма, засылаемых у наш Совецкі Саюз замежнымі разведкамі.

У спрэчках выступілі тт. Лісоўскі (дырэктар менскага завода імя Варашылава), Макараў (намеснік упаўнаважанага Камісіі партыйнага кантроля ЦК ВКП(б) па БССР), Субоцін (сакратар Быхаўскага райкома КП(б)Б) і Палазаў (старшыня сельсовета, Быхаўскага раёна).

Дзённік ранішняга пасяджэння 14 чэрвеня

Старшынствуе тав. Маркін.

Пасяджэнне з'езда, як ва ўсе дні, пачалося роўна ў 11 гадзін. Вялікую ўвагу дэлегаты з'езда аддаюць пытанню спалучэння партыйна-масавай работы з выкананнем гаспадарча-палітычных задач.

На трыбуне з'езда — нарком лёгкай прамысловасці БССР тав. **Дзімітрыеў.** Ен расказвае аб той увазе і клопатах, якія праяўляюць партыя і совецкі ўрад пытанням развіцця лёгкай прамысловасці, заклікаnай задавольваць усё ўзрастаючыя запатрабаванні працоўных.

— Да свайго з'езда, — гаворыць тав. **Рэпінскі** (сакратар Магілеўскага абкома партыі), — КП(б)Б прышла адзінай, маналітнай і, як ніколі, згуртаванай вакол ленінска-сталінскага ЦК, вакол таварыша Сталіна. Ен спыняецца на неабходнасці ўзмацнення палітычнага выхавання партыйных кадраў.

Старшыня Дзяржплана БССР тав. **Чорны** ўзняў пытанні—аб лепшым выкарыстанні рэк Беларусі для перавозкі грузаў, што дасць магчымасць разгрузіць чыгуначны транспарт, аб неабходнасці глыбокага вывучэння багатых сыравінных рэсурсаў Совецкай Беларусі.

Гаворачы аб падрыўной рабоце ворагаў народа, арудаваўшых у Дзяржплане, тав. Чорны ўсё-ж не сказаў з'езду аб тым, як партыйная арганізацыя і ўвесь калектыў супрацоўнікаў Дзяржплана мабілізаваны на ліквідацыю вынікаў шкодніцтва.

Тав. **Горэў** (прэзідэнт Акадэміі навук БССР) указаў, што былое варожае кіраўніцтва Акадэміі навук адрывала навукова-даследчую работу ад агульных задач соцыялістычнага будаўніцтва нашай рэспублікі, усяляк зрывала работу інстытутаў, насаджаючы ў іх сваіх людзей. Да гэтага часу вынікі шкодніцтва ў рабоце Акадэміі навук ліквідуюцца нерашуча. Тав. Горэў указвае на неабходнасць умацавання комуністамі інстытутаў і на больш смелае вылучэнне ў акадэмікі новых, выраслых кадраў.

Старшыня калгаса «Новая зара» Асіпавіцкага раёна, тав. **Адзінец** указвае на слабую ўвагу з боку райкомаў партыі да вырошчвання калгасных кадраў і на слабае ўцягненне лепшых калгаснікаў у групы спачуваючых, у партыю.

Тав. **Пастухоў** (сакратар Добрушскага РК КП(б)Б) і тав. **Клееў** (сакратар Веткаўскага райкома КП(б)Б) у сваіх выступленнях гаварылі аб неабходнасці аказання дапамогі маладым кадрам—сакратарам, інструктарам райкомаў, прышоўшым на партыйную работу.

Слова атрымлівае выконваючы абавязкі другога сакратара ЦК КП(б)Б тав. **Лявіцкі,** які спыніўся на выніках веснавой сяўбы 1938 года і чарговых задачах партыйных арганізацый у справе далейшага пад'ёму сельскай гаспадаркі і барацьбы за высокі ўраджай.

У заключэнне тав. Лявіцкі спыніўся на пытаннях разгортвання партыйнай работы на вёсцы і расстаноўкі партыйных сіл.

У спрэчках выступілі таксама тт. Пігурноў (Менская партарганізацыя) і Колка (сакратар Лагойскага райкома КП(б)Б).

У канцы пасяджэння з'езд вітала дэлегацыя калгаснікаў. З яркай прамовай выступіў калгаснік калгаса імя БВА, Любаньскага раёна, тав. Міхайлаў, які перадае дэлегатам XVII з'езда КП(б)Б, а праз іх—усёй нашай вялікай большэвіцкай партыі і правадыру народаў таварышу Сталіну большэвіцкае калгаснае прывітанне.

(Працяг на 4 стар.)

XVII З'ЕЗД КП(б) БЕЛАРУСІ

РЭЗАЛЮЦЫЯ XVII З'ЕЗДА КП(б)Б

па справаздачы Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б

Заслухаўшы і абмеркаваўшы справаздачны даклад тав. **Волкава А. А.** аб рабоце Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б, XVII з'езд КП(б)Б прызнае палітычную лінію ЦК КП(б)Б правільнай і практычную работу здавальняючай.

Узброеныя рашэннямі лютаўска-сакавіцкага (1937 г.) і студзеньскага (1938 г.) пленумаў ЦК ВКП(б) і гістарычнымі ўказаннямі таварыша **Сталіна**, бальшэвікі Беларусі за прайшоўшы год разам з усёй партыяй прарабілі вялікую работу па выкрыццю, разгрому і выкарчоўванню трацкісцка-бухарынскіх, буржуазна-нацыяналістычных агентаў фашызма, прабраўшыхся да кіраўніцтва ЦК КП(б)Б, на важнейшыя ўчасткі соцыялістычнага будаўніцтва і на розныя пасты ў партыйным, совецкім і гаспадарчым апаратах. ЦК КП(б)Б правёў вялікую работу па ліквідацыі вынікаў іх варожай дзейнасці і па вылучэнню на кіруючую работу новых кадраў партыйных і непартыйных большэвікоў, беззаветна адданых свайму народу і справе комунізма.

Разграміўшы і выкарчоўваючы трацкісцка-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных агентаў фашызма, вылучаючы да кіраўніцтва новыя, адданыя справе партыі і народа кадры, паляпшаючы партыйна-палітычную работу, комуністычная партыя большэвікоў Беларусі прышла да свайго XVII з'езда боездольнай, згуртаванай вакол ленінска-сталінскага Цэнтральнага Камітэта, вакол генія пролетарскай рэволюцыі, нашага правадыра і настаўніка таварыша **Сталіна**.

У выніку велізарнай дапамогі, аказанай беларускаму народу Цэнтральным Камітэтам ВКП(б) і союзным урадам, КП(б)Б дабілася значных поспехаў у гаспадарчым і культурным будаўніцтве і далейшым павышэнні матэрыяльнага добрабыту рабочых, калгаснікаў і ўсіх працоўных Беларусі.

Выконваючы рашэнні лютаўска-сакавіцкага Пленума ЦК ВКП(б) і ўказанні таварыша Сталіна, на аснове разгортвання большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі і поўнага правядзення ў жыццё пачаткаў унутрыпартыйнай дэмакратыі, КП(б)Б забяспечыла значнае паляпшэнне ўсёй партыйна-палітычнай работы.

Выбары ў Вярхоўны Совет СССР і разгарнуўшаяся выбарчая кампанія па выбарах у Вярхоўны Совет БССР паказалі, што КП(б)Б расшырыла і ўмацавала свае сувязі з найшырэйшымі масамі працоўных, што знайшло сваё выражэнне ў нябачаным маральна-палітычным адзінстве совецкага народа, у перамозе сталінскага блока комуністаў і беспартыйных на выбарах у Вярхоўны Совет СССР, у велізарным уздыме палітычнай актыўнасці мас.

Высокая палітычная актыўнасць працоўных, іх беззаветная адданасць нашай партыі, справе Леніна—Сталіна знайшлі таксама сваё выражэнне ў росце партыйнай арганізацыі за лік лепшых, адданых нашай партыі непартыйных большэвікоў.

Выбары кіруючых партыйных органаў у КП(б)Б прайшлі пад знакам разгорнутай унутрыпартыйнай дэмакратыі, большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі недахопаў партыйнай работы. Вынікі справаздачна-выбарчых сходаў паказалі ідэйна-палітычны рост комуністаў. Да кіраўніцтва партыйнымі арганізацыямі прышлі новыя партыйныя кадры, якія паспяхова авалодваюць майстэрствам большэвіцкага кіраўніцтва. Новыя кадры рашуча ўзяліся за разгром і выкарчоўванне ворагаў народа, за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва.

Утварэнне абласцей у БССР, у адпаведнасці з рашэннем ЦК ВКП(б), стварыла неабходныя ўмовы для далейшага сур'ёзнага паляпшэння гаспадарчага і партыйна-палітычнага кіраўніцтва на ўсіх участках соцыялістычнага будаўніцтва ў БССР.

* * *

XVII з'езд КП(б)Б перасцерагае ўсе партыйныя арганізацыі ад якой-бы там ні было пераацэнкі дасягнутых поспехаў у справе выкрыцця і разгрому ворагаў народа і ліквідацыі вынікаў іх шкодніцкай дзейнасці, супроць малейшай самасупакоенасці і палітычнай бясклопатнасці, памятаючы ўказанні таварыша Сталіна аб тым, што «...пакуль існуе капіталістычнае акружэнне, будуць існаваць у нас шкоднікі, шпіёны, дыверсанты і забойцы, засылаемыя ў нашы тылы агентамі замежных дзяржаў».

З'езд падкрэслівае, што асноўнай, рашаючай прадпасылкай для далейшага ўздыму прамысловасці і сельскай гаспадаркі, паспяховага вырашэння чарговых гаспадарчых і палітычных задач, ператварэння БССР — фарпоста СССР на рубяжы з капіталістычным светам — у непрыступную крэпасць соцыялізма, з'яўляецца няўхільнае ажыццяўленне рашэнняў лютаўска-сакавіцкага (1937 г.) і студзеньскага (1938 г.) пленумаў ЦК ВКП(б), барацьба за павышэнне рэволюцыйнай пільнасці ўсіх комуністаў, перамаганне палітычнай бясклопатнасці, добрадушнасці і ратазейства, бязлітаснае выкрыццё і знішчэнне астаткаў варожых гнёзд, хутчэйшая ліквідацыя вынікаў шкодніцтва, смелае вылучэнне і большэвіцкае выхаванне маладых правераных кадраў, уздым усёй партыйна-палітычнай работы.

З'езд адзначае наяўнасць буйнейшых недахопаў у радзе галін прамысловасці, сельскай гаспадаркі і культурнага будаўніцтва БССР. Недапушчальна дрэнна працуюць і па сутнасці яшчэ не прыступілі да ліквідацыі вынікаў шкодніцтва: Наркамат лясной прамысловасці, Наркомгас (асабліва ў галіне энергетычнай, воднай гаспадаркі і жыллёбудаўніцтва), Наркамгандаль, Наркамасветы і Упраўленне па справах мастацтваў.

З'езд даручае Цэнтральнаму Камітэту партыі неадкладна забяспечыць умацаванне кіраўніцтва гэтых галін народнай гаспадаркі праверанымі большэвіцкімі кадрамі і распрацаваць канкрэтны план практычных мерапрыемстваў, забяспечваючых хутчэйшую ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ў гэтых галінах народнай гаспадаркі. З'езд асабліва падкрэслівае неабходнасць хутчэйшай ліквідацыі адставання энергетычнай базы ад росту ўсёй народнай гаспадаркі, ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў размяшчэнні вытворчых сіл у рэспубліцы і адставанні жыллёва-культурнага будаўніцтва БССР, асабліва пагранічнай паласы.

З'езд асоба падкрэслівае нездавальняючы ход выканання плана торфаздабычы 1938 года, нездавальняючае кіраўніцтва гэтай важнейшай галіной—асноўнай паліўна-энергетычнай базы рэспублікі з боку Наркаммясцпрома і зусім слабую дапамогу торфапрамысловасці з боку мясцовых партыйных і совецкіх арганізацый.

З'езд абавязвае ЦК КП(б)Б і СНК БССР, усе партыйныя і совецкія арганізацыі забяспечыць няўхільнае развіццё і паляпшэнне работы тарфяной прамысловасці, таксама выкананне плана 1938 года.

З'езд прапануе ўсім партарганізацыям па-большэвіцку мабілізаваць сілы на выкананне дзяржаўнага плана прамысловасці 1938 года і на ўздым прадукцыйнасці працы, зніжэнне сабекошту прадукцыі, правядзенне цвёрдай фінансавай дысцыпліны, выпуска высокаякаснай прадукцыі.

Большэвіцкае кіраўніцтва прадпрыемствам азначае перш за ўсё—правільная арганізацыя працы, канчатковае спыненне якіх-бы та ні было фактаў штурмаўшчыны, уменне, абапіраючыся на актыў, арганізаваць людзей на ліквідацыю вынікаў шкодніцтва.

З'езд абавязвае ўсіх партыйных і гаспадарчых кіраўнікоў узначаліць растучую палітычную актыўнасць рабочых мас і, апіраючыся на перадавікоў, забяспечыць большэвіцкае кіраўніцтва ў справе масавага разгортвання стахановскага руху і рашучага павышэння ўсёй культуры вытворчасці. З'езд падкрэслівае, што да гэтага часу не выканана рашэнне лютаўска-сакавіцкага Пленума ЦК ВКП(б) аб арганізацыі палітычнага выхавання гаспадарчых кадраў і прапануе ўсім партыйным арганізацыям аказаць неабходную дапамогу гаспадарчым органам у арганізацыі палітычнага выхавання гаспадарчых кадраў.

З'езд адзначае, што на чыгуначным і водным транспарце слаба ліквідуюцца вынікі япона-нямецкага, польскага, трацкісцка-бухарынскага шкодніцтва, няма большэвіцкай барацьбы з крушэннямі і аварыямі, важнейшыя якасныя паказальнікі, як пагрузка грузаў першай катэгорыі, барацьба за графік руху паяздоў, абарот вагонаў, абарачваемасць флота—не выконваюцца.

З прыходам на чыгуначны транспарт Л. М. Кагановіча і водны Н. І. Ежова работа чыгуначнага і воднага транспарта рэзка палепшылася. Аднак, палітаддзелы чыгуначнага і воднага транспарта не забяспечылі выкананне рашэнняў лютаўска-сакавіцкага (1937 г.) і студзеньскага (1938 г.) пленумаў ЦК ВКП(б), не арганізавалі кіраўніцтва стаханаўска-крываносаўскім рухам, соцспаборніцтвам і ўдарніцтвам.

Выкрыццё, выкарчоўванне і разгром япона-нямецкіх, польскіх, трацкісцка-бухарынскіх шпіёнаў, шкоднікаў і дыверсантаў з'яўляецца важнейшай задачай палітаддзелаў і партарганізацый чыгуначнага і воднага транспартаў.

З'езд абавязвае палітаддзелы і ўсе партарганізацыі Беларускай і Заходняй чыгунак і воднага транспарта галоўную сваю ўвагу сканцэнтраваць на хутчэйшым выкананні рашэнняў лютаўска-сакавіцкага Пленума ЦК ВКП(б) аб ліквідацыі вынікаў шкодніцтва, поўнай ліквідацыі крушэнняў і аварый, на ўзняцці авангарднай ролі комуністаў на вытворчасці, на ўстанаўленне жалезнай дзяржаўнай дысцыпліны на транспарце, на выкананні планаў па ўсіх паказальніках работы чыгуначнага і воднага транспартаў.

З'езд абавязвае ўсе тэрытарыяльныя партыйныя арганізацыі аказваць штодзенную практычную дапамогу палітаддзелам і партарганізацыям Беларускай і Заходняй чыгунак і воднага транспарта, сістэматычна правяраючы і заслухоўваючы іх на пасяджэннях ЦК, абкомаў, гаркомаў, райкомаў КП(б)Б.

XVII з'езд КП(б)Б адзначае, што ў выніку разгрому трацкісцка-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных агентаў фашызма, выкрыцця іх шкодніцкай, дыверсійнай дзейнасці ў сельскай гаспадарцы, выкарчоўвання іх стаўленікаў у партыйным, гаспадарчым і совецкім апаратах, у рэзультаце ліквідацыі вынікаў іх шкодніцкай дзейнасці і паслядоўнага ажыццяўлення гістарычнага рашэння СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 2 жніўня 1937 года — КП(б)Б забяспечыла значнае палітычнае і арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне калгасаў, павышэнне матэрыяльнага добрабыту калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў. Вырасла і ўмацавалася машынна-тэхнічная база сельскай гаспадаркі, налічваючая 200 МТС з паркам у 8140 трактараў, 1236 камбайнаў і тысячы іншых складаных сельскагаспадарчых машын. Вырасла палітычная актыўнасць калгасных мас, іх адданасць нашай партыі і яе правадыру таварышу Сталіну. Калгаснае сялянства Беларусі, выконваючы рашэнні ЦК ВКП(б) і ўказанні таварыша Сталіна, пад кіраўніцтвам КП(б)Б, паднялося на разгром ворагаў і ліквідацыю здрадніцкіх, правацыйных планаў і шкодніцкай дзейнасці наймітаў германа-япона-польскага фашызма. У гэтай барацьбе калгаснае сялянства Беларусі вылучыла новых калгасных арганізатараў, стахановцаў, да канца адданых сваёй партыі і радзіме. Разам з тым з'езд лічыць, што ў партыйна-палітычнай рабоце на сяле і ў кіраўніцтве сельскай гаспадаркай ёсць яшчэ буйнейшыя недахопы, патрабуючыя неадкладнага знішчэння.

Наркамзем БССР і нізавыя зямельныя органы не вядуць неабходнай большэвіцкай барацьбы за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ў галіне жывёлагадоўлі. Важнейшай задачай партыйных арганізацый, гаспадарчых і зямельных органаў у галіне развіцця жывёлагадоўлі з'яўляецца настойлівая работа по захаванню, узнаўленню і паляпшэнню конскага пагалоўя, ліквідацыя інфекцыйных захворванняў, развядзенне высокапрадукцыйнай жывёлы, большэвіцкая праверка кадраў, працуючых на ўчастку жывёлагадоўлі і рашучае выкрыццё і выкарчоўванне прытаіўшыхся ворагаў.

З'езд адзначае недапушчальнае адставанне БССР у пытаннях унутрыкалгаснага землеўпарадкавання. Нездавальняюча выконваецца рашэнне ЦК ВКП(б) аб увядзенні правільных севазваротаў. Партыйныя арганізацыі павінны зразумець, што без своечасовага ўвядзення севазварота немагчыма паспяховая барацьба за сур'ёзнае павышэнне ўраджайнасці.

З'езд адзначае, што партыйнымі, гаспадарчымі і совецкімі арганізацыямі рашэнні ЦК ВКП(б) і СНК СССР па сцягванню хутароў выконваецца нездавальняюча. З'езд абавязвае ЦК КП(б)Б і ўсе партыйныя і совецкія арганізацыі выканаць гэтую дырэктыву ва ўстаноўленыя тэрміны.

З'езд падкрэслівае слабую работу партыйных арганізацый у галіне калектывізацыі. Рост калектывізацыі па рэспубліцы за справаздачны год складае 0,5 проц. Партыйныя арганізацыі не здолелі накіраваць вырасшую палітычную актыўнасць сярод аднаасобнікаў на аб'яднанне іх у калгасы, не здолелі глыбокай палітычнай агітацыяй на шматлікіх канкрэтных фактах большэвіцкага ўмацавання калгасаў і павышэння матэрыяльнага добрабыту калгаснікаў арганізаваць уступленне працоўных аднаасобнікаў у члены сельгасарцелі.

З'езд абавязвае ўсе партыйныя арганізацыі, на аснове рэалізацыі рашэнняў ЦК ВКП(б): «Аб забароне выключэння калгаснікаў з калгасаў», «Аб няправільным размеркаванні даходаў у калгасах», «Аб падатках і іншых абавязацельствах у адносінах аднаасобных гаспадарак» — забяспечыць правядзенне мерапрыемстваў па далейшаму арганізацыйна-гаспадарчаму ўмацаванню калгасаў, па рашучаму ўзняццю ўраджайнасці, асабліва па ільну, укараненне і расшырэнне сартавога насенаводства ў калгасах, узняцце натуральнага і грашовага кошту працадня, больш эфектыўнае і рацыянальнае выкарыстанне багацейшай тэхнікі ў сельскай гаспадарцы, правядзенне сістэматычнай і настойлівай арганізацыйна-масавай і палітычнай работы па ўцягненню аднаасобнікаў у калгасы, рашуча ліквідуючы антыкалгасную практыку ў адносінах да аднаасобных гаспадарак.

Паставіць як адну з сур'ёзных задач перад усімі партыйнымі, совецкімі і зямельнымі органамі — гэта ўмацаванне і стабілізацыя кіруючых калгасных кадраў. Забараніць укараніўшуюся ў многіх месцах недапушчальную практыку беспадстаўнай змены старшынь калгасаў.

XVII з'езд КП(б)Б адзначае, што, не гледзячы на папярэджанне ЦК ВКП(б) аб недапушчальнасці адставання ў выкананні дзяржаўных абавязацельстваў і не гледзячы на ўказанні аб тым, што адставанне пасля велізарных ільгот, прадастаўленых Саюзным урадам беларускаму сялянству, небяспечна з пункту гледжання ўнясення палітычнага разлажэння ў партыйны, совецкі апараты і сярод актыва, выкананне дзяржаўных абавязковых паставак і плацяжоў астаецца нездавальняючым, асабліва па калгасніках і аднаасобнаму сектару.

З'езд абавязвае ўсе партыйныя, совецкія і загатоўчыя арганізацыі ліквідаваць недапушчальнае адставанне рэспублікі ў выкананні дзяржаўных паставак і грашовых плацяжоў, ведучы рашучую барацьбу з дабрадушнасцю і палітычнай бесклапотнасцю, якія ёсць ў справе выканання гэтых задач.

З'езд КП(б)Б адзначае, што якасць гандлёвай работы, асабліва на сяле і ў пагранічных раёнах, значна адстае ад быстра растучага попыта працоўных. Гандлёвая сетка ўсё яшчэ засмечана варожымі элементамі, ёсць велізарныя растраты і раскрадванні.

З'езд, прымаючы да ведама мерапрыемствы, прынятыя ЦК КП(б)Б па ўмацаванню кадрамі гандлёвай сістэмы, абавязвае ЦК прадоўжыць работу па ўмацаванню гандлёвай сеткі новымі кадрамі, здольнымі па-большэвіцку арганізаваць работу па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва.

* * *

З'езд абавязвае ЦК, абкомы і ўсе партыйныя арганізацыі захоўваць у свайй пастаяннай практычнай рабоце прынцыпы ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі: па-большэвіцку кіраваць далейшым ростам беларускай культуры—нацыянальнай па форме, соцыялістычнай па зместу, забяспечыць рост нацыянальнага тэатра, мастацтва, літаратуры, кінематаграфіі, практычна паставіць і вырашыць пытанні далейшага развіцця беларускай мовы, ліквідаваць вынікі шкодніцтва ў галіне мовы і выкладання літаратуры, забяспечыць сапраўдны росквіт народнага мастацтва, мастацкай самадзейнасці працоўных, любоўна вырошчваць і вылучаць кадры беларускіх работнікаў.

З'езд, падкрэсліваючы велізарнае значэнне справы народнай асветы, адзначае, што ў Наркамасветы і ў органах народнай асветы на месцах няма большэвіцкай барацьбы за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва. Наркамасветы ў справе кіраўніцтва народнай асветай рэзка адстае ад узроўню пастаўленых партыяй палітычных задач.

З'езд абавязвае ЦК КП(б)Б прыняць меры да ўмацавання большэвіцкімі праверанымі кадрамі сістэмы Народнага камісарыята асветы з тым, каб забяспечыць быструю ліквідацыю вынікаў шкодніцтва, умацаваць работу няпоўных сярэдніх школ; узняць якасць вучобы і паспяховасць вучняў; прыняць меры да поўнага забеспячэння школ настаўнікамі, у першую чаргу, па беларускай і рускай мовах, літаратуры і гісторыі. Прыняць рашучыя меры да ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці сярод дарослага насельніцтва.

З'езд абавязвае ўсе партыйныя і комсамольскія арганізацыі прыняць меры да ўзмацнення грамадска-палітычнага выхавання навучаючыхся, да разгортвання неабходнай ідэйна-палітычнай работы сярод настаўніцтва.

У мэтах паляпшэння работы вышэйшай школы ЦК КП(б)Б, у адпаведнасці з указаннямі таварыша Сталіна і таварыша Молатава на нарадзе па вышэйшай школе, забяспечыць: падрыхтоўку кадраў спецыялістаў у адпаведнасці з запатрабаваннямі прамысловасці, сельскай гаспадаркі і культуры, стабільнасць планаў і праграмы вышэйшых навучальных устаноў, ліквідаваць многапрадметнасць, забяспечыць выпуск дастатковай колькасці падручнікаў, узмацніць вывучэнне соцыяльна-эканамічных дысцыплін і рускай мовы ў вышэйшай школе і тэхнікумах. Поўнасцю аднавіць аспірантуру, ліквідаваную шкоднікамі, і разгарнуць яе сетку. Значна палепшыць ідэйна-палітычнае выхаванне студэнцтва.

З'езд падкрэслівае, што ва ўмовах усё больш і больш нарастаючай небяспекі ваеннага нападу на СССР, выключнае значэнне набывае ўмацаванне ваенна-абароннай работы. Пагранічнае становішча БССР абавязвае арганізаваць вывучэнне комуністамі і перш за ўсё партыйным актывам ваеннай справы, абавязвае ўзорна паставіць работу па ўмацаванню сувязі тэрытарыяльных партыйных арганізацый з часцямі Чырвонай Арміі.

З'езд адзначае буйныя недахопы ў арганізацыі работы ППХА сярод працоўных і прапануе ўзмацніць работу па ўмацаванню сістэмы мясцовай процілаветранай і хімічнай абароны.

З'езд абавязвае ЦК КП(б)Б і партыйныя арганізацыі паставіць у цэнтр увагі пытанні абароннай работы і дапамогу партыйна-палітычным органам Чырвонай Арміі ва ўсёй іх практычнай рабоце.

З'езд прапануе ЦК КП(б)Б і абкомам перыядычна заслухоўваць ваенных камісараў і сакратароў райкомаў аб стане абароннай работы ва ўстановах, калгасах і на прадпрыемствах, строга кіруючыся статутам нашай партыі.

З'езд абавязвае партыйныя арганізацыі прыняць усе меры да ўмацавання асоавіяхімаўскай работы на сяле.

Улічваючы выключнае значэнне дарог у абароне краіны, з'езд абавязвае ЦК КП(б)Б, абкомы і райкомы забяспечыць строгае выкананне ў тэрмін будаўнічых дарожных работ і прывядзенне ў належны парадак існуючых дарог, звярнуўшы асаблівую ўвагу на пад'язныя шляхі да чыгуначных магістраляў.

Улічваючы палітычную і гаспадарчую важнасць будаўніцтва ў г. Магілеве, у адпаведнасці з рашэннем ЦК ВКП(б) і СНК Саюза, з'езд абавязвае ЦК КП(б)Б, СНК БССР, Магілеўскі абком КП(б)Б і астатнія партыйныя і совецкія органы ўстанавіць штодзенны кантроль за ходам будаўніцтва і забяспечыць своечасовае выкананне будаўнічай праграмы.

Адзначаючы рад выпадкаў парушэння рэволюцыйнай законнасці (выданне незаконных абавязковых пастаноў райвыканкомамі і горсоветамі, парушэнне сталінскага статута сельгасарцелі і іншыя), з'езд даручае ЦК КП(б)Б прыняць практычныя меры па ўмацаванню совецкага соцыялістычнага правапарадку. Партарганізацыям прыняць меры да ўмацавання праверанымі кваліфікаванымі кадрамі органаў пракуратуры і суда і аддаваць максімум увагі палітычнаму зместу работы гэтых органаў.

* * *

XVII з'езд КП(б)Б лічыць, што ЦК КП(б)Б не дабіўся яшчэ павароту ўсіх партыйных арганізацый у бок паляпшэння арганізацыйна-партыйнай і палітыка-выхаваўчай работы з комуністамі. Рад раённых партыйных арганізацый упускаюць пытанні партыйна-палітычнай работы. Гэтым тлумачыцца слабасць кіраўніцтва соцыялістычным спаборніцтвам, работай па прыёму ў партыю, па арганізацыі агітацыі і прапаганды ў многіх партыйных арганізацыях. Важнейшай задачай ЦК КП(б)Б з'яўляецца палітычнае выхаванне партыйных, совецкіх, гаспадарчых кадраў, узбройванне іх большэвізмам, уменнем правільна спалучаць палітычную і гаспадарчую работу.

З'езд абавязвае ЦК КП(б)Б дабіцца такой пастаноўкі работы АКПО ЦК і абкомаў, каб Цэнтральны Камітэт ведаў работу кожнай раённай партыйнай арганізацыі, вывучаў і абагульняў вопыт партыйнай работы і аказваў практычную дапамогу нова вылучаным работнікам, своечасова рэагуючы на іх запросы.

З'езд звяртае ўвагу ўсіх партыйных арганізацый на выключнае значэнне партыйных сходаў у справе большэвіцкай загартоўкі членаў партыі і на неабходнасць шырокага прыцягнення ўсіх членаў партыі да падрыхтоўкі, вырашэння і вывучэння на партыйных сходах пытанняў палітычнага і гаспадарчага жыцця, міжнароднага становішча і дзейнасці брацкіх компартый.

З'езд абавязвае ўсе партыйныя арганізацыі няўхільна ажыццяўляць пастанову ЦК ВКП(б) аб сходах гарадскога і раённага актываў, ставячы на абмеркаванне актыва важнейшыя пытанні жыцця партарганізацыі. Гэта забяспечыць далейшае павышэнне палітычнага росту і падняцце ролі актыва ў кіраўніцтве партыйным жыццём. Разам з тым, з'езд падкрэслівае выключную важнасць для большэвіцкага выхавання кадраў ажыццяўленне прынцыпаў калектыўнага кіраўніцтва, рашуча змагаючыся з фактамі нягоднай практыкі аднаасобнага рашэння пытання.

З'езд даручае ЦК забяспечыць кантроль за сістэматычным прыцягненнем членаў парткомаў, райкомаў, гаркомаў і абкомаў да ўдзелу ў падрыхтоўцы і вырашэнні асноўных пытанняў работы партарганізацыі.

З'езд лічыць зусім недастатковай работу раённых і пярвічных партарганізацый па прыёму ў партыю: у многіх пярвічных, раённых арганізацыях па сутнасці не аднаўлен прыём у КП(б)Б. Асабліва нездавальняюча працуюць сельскія партыйныя арганізацыі па прыёму ў партыю калгаснікаў-стахановцаў, трактарыстаў і камбайнераў.

Надзвычай слаба пастаўлена работа з новапрынятымі ў партыю, з уцягненнем іх у партыйнае жыццё і вучобу. Зусім нездавальняючы рост спачуваючых і палітычная работа з імі.

З'езд абавязвае ўсе партыйныя арганізацыі палепшыць работу па арганізацыі прыёму ў партыю рабочых-стахановцаў, перадавых калгаснікаў, совецкай інтэлігенцыі, даказаўшых на справе сваю адданасць справе партыі і краіны, строга захоўваючы пры гэтым індывідуальны падыход пры прыёме ў партыю. Арганізаваць сістэматычную работу са спачуваючымі і ўцягненне лепшых з іх у рады партыі.

З'езд абавязвае ЦК КП(б)Б весці рашучую барацьбу за няўхільнае выкананне рашэнняў студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б) і ўказанняў таварыша Сталіна аб індывідуальным падыходзе да члена партыі. Не гледзячы на значную работу, праробленую партарганізацыямі па ажыццяўленню рашэнняў студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б) па ліквідацыі вынікаў варожай работы, праведзенай ворагамі ў перыяд праверкі і абмену партдакументаў, з'езд устанаўлівае наяўнасць фактаў бяздушных, бюракратычных адносін да людзей, да лёсу асобных членаў партыі і даручае ЦК КП(б)Б давесці да канца работу па выпраўленню дапушчаных памылак, знішчыць факты доўгай заціжкі ў выдачы партыйных дакументаў аднаўленым у партыі і забяспечыць рэабілітацыю зняслаўленых праз друк. З'езд абавязвае ўсе партыйныя арганізацыі і надалей выкрываць ворагаў народа і паклёпнікаў, якія крыкамі аб пільнасці імкнуцца скрыць сваю варожасць, захаваць сябе ў партыі і перабіць большэвіцкія кадры.

XVII з'езд абавязвае ЦК КП(б)Б і ўсе партарганізацыі ў адпаведнасці з рашэннем ЦК ВКП(б) ад 4 сакавіка 1938 года больш рашуча вылучаць правераных беспартыйных, асабліва жанчын, на кіруючую работу ў раённыя, абласныя і цэнтральныя апараты, ствараючы абстаноўку чулых і ўважлівых адносін і штодзённай аператыўнай дапамогі ім у рабоце.

Абавязаць ЦК КП(б)Б павесці рашучую барацьбу па выкарчоўванню элементаў бюракратызма, валакіты і нячулых адносін да людзей як у апараце ЦК КП(б)Б, так і ў абкомах, райкомах і пярвічных партарганізацыях. Устанавіць строгі кантроль за рухам скаргаў і пісем комуністаў, працоўных, рашуча выганяць з апарата асоб, якія не забяспечваюць чулае і ўважлівае рэагаванне на запросы комуністаў, працоўных.

З'езд ставіць задачу рашучай ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў галіне партыйнай прапаганды шляхам арганізацыйнага ўмацавання і ўпарадкавання сеткі партыйнай вучобы, падняцця якасці вучобы, ліквідацыі шаблона і схематызма ў партыйнай вучобе, ліквідацыі цякучасці складу слухачоў і прапагандыстаў, поўнага ахопу комуністаў марксісцка-ленінскім выхаваннем і рашучага паляпшэння наведвання комуністамі заняткаў. Неабходна перабудаваць работу школ і гурткоў па вывучэнню гісторыі партыі ў адпаведнасці з пісьмом таварыша Сталіна да ўкладальнікаў падручніка па гісторыі партыі, умацаваць праверанымі большэвіцкімі кадрамі інстытут гісторыі КП(б)Б і забяспечыць выданне інстытутам матэрыялаў па гісторыі КП(б)Б.

Адзначаючы слабую работу партарганізацыі па падрыхтоўцы і выхаванню прапагандысцкіх кадраў, недастатковую дапамогу новавылучаным прапагандыстам, з'езд абавязвае карэнным чынам палепшыць работу семінараў прапагандыстаў і работу парткабінетаў, як цэнтра метадычнай дапамогі і штодзённай кансультацыі прапагандыстам і агітатарам.

З'езд патрабуе ад усіх партыйных арганізацый узняць на больш высокую ступень вывучэнне пытанняў міжнароднага жыцця з тым, каб кадры партыйнага актыва былі ў курсе асноўных пытанняў міжнароднага становішча, умелі штодзенна растлумачваць гэтыя пытанні шырокім масам працоўных. Неабходна ўзброіць членаў і кандыдатаў партыі веданнем метадаў і прыёмаў замежных разведак і іх агентаў—трацкісцка-бухарынскіх і іншых двурушнікаў, узнімаючы яшчэ вышэй рэволюцыйную пільнасць комуністаў у барацьбе з ворагамі народа.

З'езд абавязвае ЦК КП(б)Б і ўсе партыйныя арганізацыі замацаваць поспехі, дасягнутыя ў агітацыйнай рабоце ў сувязі з выбарамі ў Вярхоўныя Советы СССР і БССР. Палепшыць агітацыйную работу сярод насельніцтва па месцу жыхарства, сярод будаўнікоў, тарфянікаў, рабочых лесасплаву, у калгасах і пасёлках. Неабходна праз калектывы агітатараў прадаўжаць работу па павышэнню ідэйна-палітычнага ўзроўню новых кадраў, прышоўшых на агітацыйную работу.

З'езд адзначае запушчанасць антырэлігійнай прапаганды і абавязвае ЦК КП(б)Б і ўсе партарганізацыі ўмацаваць работу таварыства і ячэек саюза ваяўнічых бязбожнікаў і намеціць мерапрыемствы па разгортванню антырэлігійнай прапаганды.

З'езд лічыць, што ў рабоце друку ёсць сур'ёзныя недахопы. Друк нездавальняюча і павярхоўна асвятляе пытанні партыйнага жыцця. Часта актуальныя пытанні партыйна-палітычнага жыцця асвятляюцца на нізкім ідэйным узроўні. Газеты нездавальняюча выконваюць рашэнні студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б), нерашуча рэабілітуюць зняслаўленых друкам работнікаў. Да гэтага часу не зжыта палітычная бесклапотнасць і неахайнасць пры выпуску газет. Зусім нездавальняюча працуе друк з рабселькораўскім актывам, з пісьмамі працоўных.

З'езд абавязвае ЦК, абкомы і райкомы ўзмацніць кіраўніцтва друкам, асабліва насценнымі газетамі і шматтыражкамі. Строга кіравацца рашэннем ЦК ВКП(б) ад 11 красавіка аб аддзелах партыйнага жыцця ў цэнтральных і мясцовых газетах. Неабходна ў самы бліжэйшы час прыняць меры да ўкамплектавання газет праверанымі партыйнымі кадрамі, да ўзмацнення асвятлення вопыту партыйнай работы, шырока прыцягваючы да работы газет партыйны актыў.

Памылкі, ускрытыя ЦК ВЛКСМ у рабоце ЦК ЛКСМБ і ўсёй комсамольскай арганізацыі БССР, сведчаць аб недастатковым, а ў радзе месц зусім слабым кіраўніцтве партыйных арганізацый работай комсамола. Кіраўніцтва ЦК ЛКСМБ не выканала рашэнняў V пленума ЦК ВЛКСМ аб выпраўленні памылак, дапушчаных пры выключэнні комсамольцаў з комсамола і разглядзе іх апеляцый, а прадаўжала асуджаную партыяй практыку няправільнага выключэння з комсамола, ахайвання чэсных комсамольцаў і бюракратычных, бяздушных адносін да іх апеляцый. Зусім недастатковы рост комсамольскіх арганізацый, асабліва ў калгасах і навучальных установах, слаба расце партыйнае ядро ў комсамоле.

З'езд адабрае мерапрыемствы ЦК КП(б)Б па ўмацаванню кіраўніцтва ЦК ЛКСМБ і выпраўленню дапушчаных ЦК ЛКСМБ памылак. З'езд абавязвае ўсе партыйныя арганізацыі палепшыць штодзённае кіраўніцтва ідэйна-палітычным выхаваннем комсамольскай арганізацыі, аказваючы ім практычную дапамогу прапагандысцкімі кадрамі, арганізаваць дапамогу ў разгортванні работы па ўцягненню рабочай і калгаснай моладзі ў комсамол, у паляпшэнні работы комсамола з калгаснай моладдзю, у школах і вышэйшых навучальных установах. Узмацніць работу па прыёму лепшых, перадавых комсамольцаў у партыю.

* * *

З'езд прапануе ўсім партыйным, совецкім і профсаюзным арганізацыям правесці прадстаячыя выбары ў Вярхоўны Совет БССР яшчэ лепш, яшчэ больш арганізавана, чым выбары ў Вярхоўны Совет СССР, ахапіць масава-палітычнай работай усіх працоўных як па месцу іх работы на прадпрыемствах і ва ўстановах, так і па месцу жыхарства. Забяспечыць далейшы ўздым палітычнай актыўнасці мас, усямерна ўмацаванне на выбарах блока комуністаў і беспартыйных, дабіваючыся стопроцантнага ўдзелу ў галасаванні за кандыдатаў блока комуністаў і беспартыйных, выбрання ў Вярхоўны Совет БССР дастойных, адданых справе партыі Леніна—Сталіна дэпутатаў.

Большэвікі Беларусі, згуртаваныя вакол ленінска-сталінскага Цэнтральнага Камітэта нашай партыі, вакол найвялікшага правадыра міжнароднага пролетарыята — таварыша Сталіна, гатовы і надалей бязлітасна граміць усіх ворагаў народа.

З'езд запэўняе Цэнтральны Камітэт ВКП(б), што комуністычная партыя большэвікоў Беларусі поўна цвёрдай рашымасці і большэвіцкай энергіі працаваць над ажыццяўленнем задач, пастаўленых Цэнтральным Камітэтам ВКП(б), ведучы нястомную барацьбу за таржаство комунізма ва ўсім свеце. КП(б)Б была, ёсць і будзе верным і несакрушальным атрадам Ленінска-Сталінскага Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) і правадыра партыі і народа, нашага друга і настаўніка таварыша Сталіна.

Няхай жыве непераможны сцяг Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна!

АЛЯКСЕЙ МАКСІМАВІЧ ГОРКІ

НЕЗАБЫЎНЫЯ СУСТРЭЧЫ

З Аляксеем Максімавічам я сустракаўся шмат разоў у той час, калі ён быў старшынёй Саюза совецкіх пісьменнікаў СССР. І варта цяпер заплюшчыць толькі вочы, як у памяці ўстае яго магутная, некалькі сугорбістая фігура, павіслыя вусы, добрыя дапытлівыя вочы і ціхі ноўгарадскі окаючы говар.

Памятаю спатканне ў часе з'езда Саюза пісьменнікаў у Аляксея Максімавіча на дачы ў Горках. Ён выклікаў тады пісьменнікаў усіх рэспублік каб парaіцца з імі наконт тых мерапрыемстваў, якія дапамаглі-б выхаду на агульнасаюзную арэну раду твораў пісьменнікаў саюзных рэспублік. Мне прышлося дакладваць Аляксею Максімавічу, як абстаіць справа з перакладам на рускую мову твораў беларускіх пісьменнікаў, выказваць думку беларускіх пісьменнікаў наконт арганізацыі «Тэатра народаў СССР» і «Альманаха літаратуры народаў СССР».

Аляксей Максімавіч уважліва слухаў, час-ад-часу ўстаўляючы свае запытанні. На гутарцы тады прысутнічала да 80 пісьменнікаў, сярод іх Я. Купала, Я. Колас, М. Лынькоў. На таварыскай вячэры, якая адбылася следам за гэтай гутаркай, Аляксей Максімавіч быў весела і радасна ўзбуджаны, шмат жартаваў, смяяўся, падымаў і прымаў тосты за росквіт нацыянальных літаратур і за асобных пісьменнікаў, у тым ліку за Янку Купалу і Якуба Коласа. Наогул нашых народных паэтаў ён добра ведаў, чытаў іх творы, заўсёды пры спатканні пытаўся аб іх: што пішуць, як жывуць.

Я памятаю, як мы на адным з пленумаў абкружылі Аляксея Максімавіча ўсёй беларускай дэлегацыяй, каб запрасіць да сябе ў госці. Аляксей Максімавіч, расцвітаючы сваёй шчырай бацькаўскай усмешкай, развёў рукамі:

— І рад-бы ў рай, таварышы, ды грахі не пускаюць. Я ўжо калісьці абяцаў прыехаць у Беларусь і вельмі хачу пабываць у ёй. Ды вось работа не пускае. А ўсё-ж-такі вырвуся як-небудзь.

Аляксей Максімавіч расказаў нам як яго сустракалі рабочыя і сяляне Совецкай Беларусі, калі ён праязджаў праз Менск. На вачах у вялікага пісьменніка заблішчэла цёплая сляза. Потым ён з вялікай увагай распытваў аб нашых дасягненнях.

«Вырвуся, пабываю, абавязкова пабываю» — паціскаў ён нам рукі сваёй шырокай рукою.

Ворагі народа адабралі ў Аляксея Максімавіча гэтую магчымасць, яны атруцілі яго. Сэрца камянее ад нянавісці і болю, калі думаеш аб гэтым. Нічога чалавечага не заставалася ў тых, хто забіў Аляксея Максімавіча, яны ненавідзелі ўвесь свет, усё чалавецтва, калі паднялі руку на таго, хто быў акружан любоўю ўсіх чэсных людзей свету, за каго кожны з нас аддаў-бы сваё жыццё.

Апошні раз я бачыў Аляксея Максімавіча ў Маскве ў 1936 годзе, у яго на кватэры. У сувязі з украінскімі справамі Аляксей Максімавіч прыняў дэлегацыю украінскіх пісьменнікаў. Паехаў з імі я з тав. Стаўскім. Аляксей Максімавіч, распытаўшы украінцаў, асведаміўся і аб нашых літаратурных справах. Я каротка расказаў. У Аляксея Максімавіча была звычка: калі ён сустракаўся з пісьменнікамі, ён абавязкова высоўваў якую-небудзь вялікую ідэю, вялікае мерапрыемства, якое павінна было-б пасунуць наперад асобныя галіны літаратуры, ці наогул унесці новае ў літаратурнае жыццё. Так было і на гэты раз. Аляксей Максімавіч развіў свой погляд на журнал «Колхозник», на патрэбнасць даць нашаму калгаснаму сялянству высокай якасці кароткія апавяданні, якія-б адлюстроўвалі сучаснае жыццё нашай вёскі.

«Столькі ўдзячнага матэрыялу цяпер у вясковай тэматыцы, такія зрухі адбыліся ў вёсцы, што сапраўды рукі чэшуцца, як толькі падумаеш аб гэтым,— хочацца неадкладна садзіцца пісаць».

Аляксей Максімавіч расказаў пра адну дэлегацыю сялян з Украіны, якая была ў яго перад намі. У іх вёску калісьці ў дні сваёй маладосці зайшоў вандруючы па Расіі Аляксей Максімавіч. Сяляне спаткалі Аляксея Максімавіча не вельмі ветліва. Зараз яны прыехалі, каб паказаць розніцу паміж вёскай царскай Расіі і сучаснай калгаснай вёскай, якая ўжо дала дзесяткі ўрачоў, настаўнікаў, мае дзесяцігодку, бібліятэку, тэатр. Аляксей Максімавіч гаварыў пра гэту вёску з вялікім захапленнем. І, нарэшце, даў нам усім па экземпляру журнала «Колхозник» (я і цяпер хаваю яго, як вялікую памяць), просячы прыняць актыўны ўдзел у яго рабоце.

У часе хваробы Аляксея Максімавіча я быў у Маскве. Тысячы званкоў адусюль кожны дзень у праўленне Саюза пісьменнікаў — рабочыя, пісьменнікі, працоўная інтэлігенцыя пыталіся, як здароўе Аляксея Максімавіча. Хацелася верыць, што магутны арганізм Аляксея Максімавіча пераможа хваробу, што яго нязломная любоў да людзей, да жыцця — зробіць гэты цуд. І Аляксей Максімавіч перамог-бы хваробу, калі-б найподлая з подлых трацкісцка-бухарынская банда не падаслала да яго пад выглядам лекараў чорных атруціцеляў,—хай будзе вечна праклята іх памяць усім чалавецтвам.

Чатыры разы стаяў я ля труны Аляксея Максімавіча, прагна ўглядаючыся ў дарагія рысы, імкнучыся захаваць назаўсёды іх у памяці. Як старарускі багатыр, ляжаў Аляксей Максімавіч на ўзгорку з жывых кветак, акружаны незлічонымі вянкамі з усіх рэспублік Совецкага Саюза, і няспынная ракой ішлі працоўныя міма яго, любімага і незабыўнага пісьменніка пролетарыята вялікага змагара супроць фашызма, супроць старога гнілога свету, змагара за комунізм, найвялікшага пісьменніка нашай эпохі. Ракой працякаў усенародны жаль і смутак міма труны Аляксея Максімавіча і здавалася: не толькі ўся Масква, а ўвесь Совецкі Саюз праводзіў Аляксея Максімавіча да крэматорыя і прах яго да Крэмлёўскай сцяны.

Вечная памяць і вечнае слова вялікаму вяшчуну рэволюцыі, ягe барацьбіту і пісьменніку.

Вечны праклён тым, каго ён ненавідзеў і супроць каго ён змагаўся за справу Леніна—Сталіна.

М. КЛІМКОВІЧ.

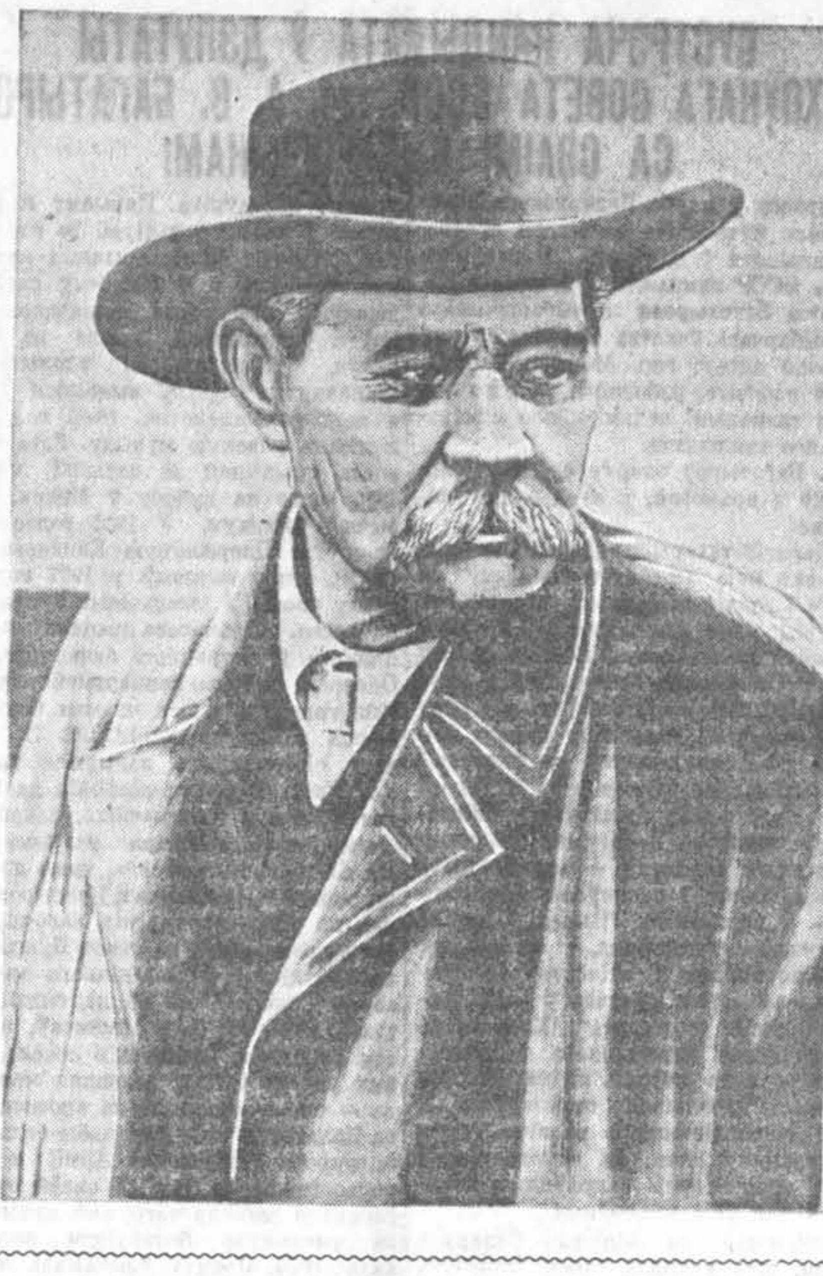

ГОРКІ ЖЫВЕ!

Памяці А. М. Горкага

Гнеў народа
Ік мора прыбоі,
Перапоўнена горыччу сэрца.
Мы, як сцяг, узнімаем імя дарагое
І кажам:
Жыве ён!
Наш Горкі бяссмерцен!

Ен вучыў нас
І жыць і змагацца,
Шанаваць нашу маці-радзіму,
Яго песні жыццю
Нібы сонца іскрацца,
Уздымаюцца лётам арліным.

Ен да ворагаў быў без спагады
І вучыў нас умець ненавідзець,
А не ведаў,
Што чорная брудная здрада
Ясной ноччу
Са смерцю да генія прыдзе.

Толькі жыць!
А сады красавалі,
Чалавек-жа к пасцелі прыкуты,
І павольна нутро раз'ядае
Дактарамі падсыпаная атрута.

— Толькі жыць! —
Яго губы шапталі...

А ў вачах,
Як на зло, мільгаценне.
Нахіліўся над другам Сталін,
Нахіліўся ў цяжкім задуменні.

Над зямлёй
Заірдзеліся зоркі.
Два сябры развіталіся позна.
— Буду жыць!—
Кажа радасна Горкі.
— Толькі жыць!
— Паміраць Вам не можна!

Але вораг—
Драпежны і хцівы, —
Яго лапа над Горкім павісла,
Каб скасіць велізарную сілу
У чалавека вялікае мыслі.

Проста верыць ніяк немагчыма,
Што ніколі нам з ім не спаткацца.
Плача горка Советаў радзіма..
Ізуверам фашысцкім—
Праклянце!

Горкі жыць будзе ў сэрцы народаў.
Будзе вечна лунаць над сусветам
Голас сына свяшчэннай свабоды,
Друга Сталіна,
Байца і паэта.

Анатоль АСТРЭЙКА.

ГОРКІ НА БЕЛАРУСКАЙ СЦЭНЕ

Хвалюючая праўда горкаўскіх вобразаў з'яўляецца для мастакоў тэатра не толькі рэалістычным матэрыялам для стварэння вобразаў, але і крыніцай сапраўднага мастацкага натхнення, сіла якога дапамагае ім глыбока раскрываць вялікія соцыяльныя ідэі, закладзеныя аўтарам у твор. П'есы Горкага — удзячная глеба для росту тэатра, яго акторскага калектыва. Яркім сведчаннем гэтага з'яўляюцца апошнія горкаўскія спектаклі, пастаўленыя беларускімі тэатрамі—«Мяшчане» ў Віцебскім Белдзяржтэатры і «Апошнія» ў Белдзяржрдрамтэатры. У гэтых двух паказах, як ні ў адным іншым, мы бачым вялікі творчы рост акторскага калектыва. У «Мяшчанах» заслужаны артыст рэспублікі Ільінскі, артыст Малчанаў, артыстка Кашэльнікава, у «Апошніх»—артыст Платонаў, артыстка Жлановіч паказалі новыя якасці свайго акторскага дараваня. Рэжысёр спектакля «Апошнія» Зораў на гэтай сваёй рэжысёрскай рабоце творча вырас і акрэп. Гэтыя два паказы з'явіліся дасягненнем усяго беларускага мастацтва.

Два другіх горкаўскіх спектаклі—«Дзеці сонца» ў Рускім драматычным тэатры і «Фальшывая манета» ў Яўрэйскім дзяржаўным тэатры не прынеслі поўнага поспеху, не гледзячы на тое, што маюць вялікія вартасці таму, што ў рабоце над імі вырас рад актораў. Няпоўны поспех іх гаворыць толькі аб тым, што тэатры не зусім сур'ёзна і глыбока падышлі да авалодання горкаўскімі вобразамі.

Вось гэтыя чатыры пастаноўкі (калі не лічыць «Егора Булычова», у свой час скапіраванага Рускім тэатрам з спектакля вахтангаўцаў) і з'яўляюцца тым фондам горкаўскіх спектакляў, якімі ўладаюць беларускія тэатры. Чатыры горкаўскія спектаклі ў 12-ці беларускіх тэатрах! Як недапушчальна мала зроблена для авалодання горкаўскай драматургіяй. Гэта злачынна малая колькасць горкаўскіх спектакляў у беларускіх тэатрах з'яўляецца прамым вынікам таго шкодніцтва, якое праводзілі ў рэпертуарнай лініі былыя кіраўнікі фронта мастацтва, лініі, якая вяла да таго, каб адарваць беларускае мастацтва ад мастацтва вялікага рускага народа.

Ворагі народа, стаўленнікі тых бандытаў, якія ўмярцвілі генія рускай літаратуры, упарта не пускалі п'есы Горкага на беларускую сцэну. Яны вывалаквалі са сметніка і стваралі розныя «тэорыі» і «тэорыйкі» аб немагчымасці перадачы каларыту Горкага беларускай мовай, аб несцэнічнасці горкаўскіх п'ес, аб неактуальнасці іх.

Сэнс гэтых варожых «тэорый» ясны. Але і цяпер ніхто не робіць з гэтага ніякіх вывадаў. Упраўленне па справах мастацтваў, якое абавязана кіраваць рэпертуарнай палітыкай у тэатрах, успамінае аб багатай горкаўскай драматургіі толькі на надзвычайных нарадах ці напярэдадні юбілеяў. Тады ва ўсе канцы ляцяць стэрэатыпныя тэлеграмы з заклікамі і загадамі, інструктуючыя і напамінаючыя. У рэзультаце такога кіраўніцтва рэпертуарам у рэпертуарны план толькі двух драматычных тэатраў уключаны на 1938—1939 год п'есы Горкага. Гэты факт гаворыць аб неблагапалучы з рэпертуарам тэатраў наогул.

Тэатральная грамадскасць Беларусі павінна ва ўсю шырыню паставіць пытанне аб рэпертуары тэатраў і ў прыватнасці, аб горкаўскіх спектаклях. Беларускі глядач павінен бачыць п'есы свайго любімага пісьменніка.

Горкаўскія спектаклі, якія пастаўлены ў тэатрах Беларусі, сведчаць аб тым, што нашы тэатры маюць усе магчымасці стварыць сапраўдныя, поўнацэнныя горкаўскія спектаклі, сістэматычна працуючы над асваеннем горкаўскай драматургіі. За авалоданне вялікай ідэйна-мастацкай спадчынай Горкага і, у прыватнасці, яго драматургіяй павінен змагацца кожны тэатральны калектыў.

І. Д.

„Апошнія“ А. М. Горкага ў Маскоўскім тэатры Рэволюцыі

Маскоўскі тэатр Рэволюцыі паказвае гэтымі днямі прэм'еру п'есы А. М. Горкага «Апошнія».

Улічваючы, што ў рэпертуары нашага тэатра да гэтага часу не было ні адной п'есы гэтага буйнейшага мастака, мы ўключылі «Апошнія» ў наш рэпертуар.

На прыватным прыкладзе сям'і Каламійцава і катастрофы, якая разразілася над ёю, можна адчуць, як рэволюцыя 1905 года расхіствала падваліны царскага ладу і паскарала пагібель дваранска-памешчыцкага класа. Іменна ў гэтым рэжысура і выканаўцы п'есы бачылі велізарную цікавасць і каштоўнасць «Апошніх».

У п'есе сутыкаюцца і пераплятаюцца паміж сабой тры тэмы: тэма сутыкнення класаў, тэма «трохкутніка» і тэма бацькоў і дзяцей.

Асноўнай тэмай хацелася-б лічыць першую, хоць клас паўстаўшых вынесен аўтарам за кулісы і мы маем аднаго толькі вестніка з яго лагера—гэта ў надзвычай скупа паданых рысах, вобраз Сокалавай.

Можна, бадай, зрабіць акцэнт і на трэцяй тэме і тады атрымаюцца своеасаблівыя «Дзеці Ванюшына», ці затрымацца на другой тэме, што, бадай, больш за ўсё і спакушала першых пастаноўшчыкаў гэтай п'есы Горкага ў тэатры Рэйнгарда ў Берліне. Мяркуючы па газетных заметках таго часу, іх вельмі займала «экзотыка своеасаблівай псіхалогіі рускай душы».

Не даводзіцца гаварыць аб тым, якую карысць прыносіць рэжысёру і актору работа над вобразамі Горкага.

Зараз, калі прайшло два годы, як абарвалася цудоўнае жыццё гэтага найвялікшага мастака, немагчыма ўспомніць без нянавісці, што жыццё Горкага было заўчасна перарвана бруднымі лапамі трацкісцка-бухарынскай нечысці і іх прыспешнікамі, накшталт «доктара» Левіна, прататыпам якога ў «Апошніх» з'яўляецца турэмны ўрач Лешч, так выразна абрысаваны самім Горкім.

Рэжысёры: М. ШТРАУХ, В. КЛЮЧАРОЎ, Ю. ГЛІЗЕР.

А. Маслоўскі

ВЯЛІКІ МАСТАК, АГНІСТЫ ЗМАГАР ЗА КОМУНІЗМ

18 чэрвеня спаўняецца другая гадавіна з дня смерці вялікага пролетарскага пісьменніка Аляксея Максімавіча Горкага, зладзейска забітага трацкісцка-бухарынскімі гадамі.

Мільёны чэсных грамадзян Совецкага Саюза памятаюць і зноў перажываюць жалобныя дні чэрвеня 1936 года, калі ўвесь совецкі народ развітваўся з прахам Аляксея Максімавіча Горкага.

Калі-б не гвалтоўная смерць ад рукі права-трацкісцкіх забойцаў, Горкі быў-бы сярод нас, узбагачаў-бы нашу культуру новымі, сусветнага значэння, творамі.

У дзень развітання з прахам Аляксея Максімавіча Горкага тав. Молатаў з трыбуны маўзалея Леніна сказаў, што пасля смерці Ільіча смерць Горкага—самая цяжкая страта для краіны, для ўсяго чалавецтва.

«Веліч Горкага ў тым, — гаварыў тав. Молатаў, — што яго светлы розум, блізкасць да народа і самаафярная гіганцкая праца па асваенню дасягненняў культуры чалавецтва зрабілі яго беззаветным другам працоўных і вялікім натхніцелем барацьбы за справу комунізма».

Максім Горкі! Усё сваё жыццё ён змагаўся за свабоду свайго народа. Усё сваё жыццё ён ішоў разам з комуністычнай партыяй, з яе ленінскім ЦК і быў другам Леніна і Сталіна; ён радаваўся поспехам і дасягненням совецкай улады, ён заклікаў да новых перамог соцыялізма, ён сам ішоў у першых радах большэвіцкіх атрадаў. Ворагі народа, здраднікі радзімы забілі Горкага за тое, што ў грудзях яго білася геніяльнае сэрца змагара, настаўніка жыцця, яны забілі яго за яго выдатныя кнігі, за яго бязмерную любоў да роднага народа, да роднай краіны, да большэвіцкай партыі, якая будуе шчасце чалавецтва.

Аляксей Максімавіч Горкі быў сапраўды народным пісьменнікам. Яму належыць гонар стварэння новай соцыялістычнай літаратуры. Ні адзін з пісьменнікаў мінулага не быў так унутрана, так арганічна звязан з народам, не ведаў так глыбока яго радасцей, гора, не карыстаўся такой вялікай любоўю народа, як ён, вялікі рускі пісьменнік.

Выйшаўшы з народа, ён ужо з маленства ўвабраў у сябе лепшыя, светлыя рысы народнага характару; з малых год, разам з народнымі казкамі і песнямі, успрыняў ён скарбніцу народнай душы, яе мары, яе музыку, яе здаровую жыццётворчую аснову. Ен верыў і ведаў, што ў глыбінях народа тоіцца невычарпальная крыніца сіл, творчасці, прыгажосці — крыніца, якая разальецца прывольнай ракой.

«Народ, — пісаў А. М. Горкі, — не толькі — сіла, якая стварае ўсе матэрыяльныя каштоўнасці, ён адзіная і невычарпальная крыніца каштоўнасцей духоўных, першы па часу, прыгажосці і геніяльнасці творчасці філосаф і паэт, стварыўшы ўсе вялікія паэмы, усе трагедыі зямлі і найвялікшую з іх — гісторыю сусветнай культуры».

Горкі — выхадзец з народа, з самай гушчы народных мас. Ен прадстаўляў сабою зліток, кусок гэтага народа, увасабленне ўсяго лепшага, што ёсць у ім. Выйшаўшы з народа, не прайшоўшы ніякай афіцыяльнай школы, ён упартай працай яшчэ некалькі дзесяцігоддзяў таму назад заваяваў сусветную вядомасць, стаў любімым пісьменнікам мільённых мас працоўных усяго зямнага шара.

Аляксей Максімавіч Горкі першы ў рускай літаратуры выразіў бадзёрасць і велічнасць, растучую сілу пролетарыята. Яго творы былі напоўнены маладосцю, веяннем таго асвяжаючага ветру, які адчувала рускае жыццё пад уплывам нарастаючай рэволюцыі ў пачатку XX стагоддзя.

Горкі—пісьменнік паявіўся ў літаратуры ў 90-я годы мінулага стагоддзя. Гэта былі годы, калі сярод рускай інтэлігенцыі панаваў смутак, туга, безнадзейнасць, калі А. П. Чэхаў, выражаючы агульны смутак і тугу, пісаў: «У нашай душы хоць шаром пакаці—няма ні блізкіх, ні аддаленых мэт». Гэта былі годы, калі нараслалі хвалі рэволюцыйнага руху і пролетарыят ішоў на барыкады барацьбы супроць самаўладства. У гэтыя годы паявіўся пісьменнік Горкі.

Ен прышоў у літаратуру перш за ўсё як змагар, як выразнік думак і пачуццяў народа, і, не прайшоўшы ніякай афіцыяльнай школы, стаў адным з найадукаванейшых і найкультурнейшых людзей свайго часу. Ен прышоў у грамадскае жыццё і літаратуру для таго, каб сказаць горкую праўду аб жыцці і каб заявіць пратэст супроць рабскіх умоў жыцця, свой баявы і страсны пратэст. Гэты агністы пратэст, гэты заклік да барацьбы адрозніваюць Горкага ад іншых вялікіх мастакоў слова.

У змрочных умовах царскай рэакцыі, першыя апавяданні Горкага былі раскатамі грому, які прадсказваў наступ рэволюцыйнай буры. У атмасферы смутку, што панаваў у рускай літаратуры, заклікаючым набатам прагучалі яго словы:

Безумству храбрых поем мы славу.
Безумство храбрых — вот мудрость жизни.
О, смелый сокол. В бою с врагами истек ты кровью...
Но будет время и капли крови твоей горячей
Как искры вспыхнут во мраке жизни
И много смелых сердец зажгут
Безумной жаждой свободы, света.
Пускай ты умер. Но в песне смелых
И сильных духом всегда ты будешь
Живым примером, призывом гордым
К свободе, к свету.
Безумству храбрых поем мы песню!

У гэтыя змрочныя годы царызма пераможным гімнам з'явілася «Песня аб Буравесніку»:

Буря! Скоро грянет буря!
Это смелый Буревестник
Гордо реет между молний
Над ревущим гневно морем;
То кричит пророк победы:
Пусть сильнее грянет буря!

Вось ранні Горкі! Як багата ў ім агульнага з раннімі рысамі рабочага руху ў Расіі.

У гэтых песнях Горкі прадвяшчаў будучую буру рэволюцыі, у іх ён паказаў сябе прарокам рэволюцыі.

Горкі па-майстэрску малюе галерэю надзвычайных свабодалюбівых людзей, у якіх няма ніякай уласнасці, акрамя ўласнай годнасці. Такі яго валацуга і злодзей Чэлкаш—моцны, вялікадушны чалавек. Горкі ўкладвае ў вусны гэтых людзей словы пратэсту. Няхай гэтыя людзі скінуты «на дно», але яны ўмеюць ненавідзець сваіх ворагаў і захоўваць чалавечую годнасць, а ў гэтым—галоўнае.

Горкі піша легенду аб герою Данко, які ад любві да людзей вырваў сваё сэрца з грудзей і запаліў яго, як факел, каб прывесці людзей да сонечнага святла.

Владзімір Ільіч Ленін адразу-ж у вобразах, створаных раннім Горкім, распазнаў іх гістарычны сэнс, ён выявіў іх выключную каштоўнасць для справы рэволюцыі.

Аляксей Максімавіч Горкі быў вялікім рэалістам. Праўда жыцця была асновай яго мастацкай творчасці.

Творы Горкага—гэта праўдзівая гісторыя рэволюцыйнага руху пролетарыята, гісторыя гібелі свету капіталізма, яго класаў, гэта гісторыя сцвярджэння соцыялізма.

Назаўсёды застануцца ў гісторыі нашага народа тыпы з такіх твораў Горкага, як «Мацвей Кажэмякін», «Фама Гардзееў», «Тры», «На дне», «Ворагі», назаўсёды запомняцца рэалістычныя вобразы з выдатнай аповесці, летапісу пролетарскай барацьбы — «Маці», з «Мяшчан», «Егора Булычова» і інш., з «Кліма Самгіна», «Справы Артамонавых» і ўсёй велізарнай горкаўскай спадчыны.

Да Горкага ніхто ў літаратуры не ўмеў з такой сілай, з такой рэалістычнай яркасцю паказаць звярыную прыроду і жорсткасць капіталізма, як зрабіў гэта ён у вышэйадзначаных творах.

Горкі—мастак расказваў соцыяльную праўду аб жыцці. Аповесць «Маці» з'яўляецца найлюбімейшым творам пролетарыята ўсяго свету. Гэты твор нельга без хвалявання чытаць цяпер, у нашы дні, калі справа, за якую змагаўся Павел і яго маці Пелагея, перамагла на адной шостай частцы свету. Як цкавалі Горкага за гэты твор! Зграя меншавікоў—трацкістаў абвінавачвала Горкага ў тым, што ён перастаў быць мастаком. І толькі Владзімір Ільіч Ленін з першага дня паяўлення гэтай выдатнай аповесці назваў яе лепшым творам Аляксея Максімавіча Горкага.

Аповесцю «Маці» Горкі клікаў на барацьбу за соцыялістычнае грамадства, якое знішчае ўсякую эксплаатацыю чалавека чалавекам.

Ці вазьміце такія яго творы, як «Гарадок Окураў», «Маленства», «У людзях», «Мае універсітэты»,—гэта лепшыя ўзоры сапраўднага соцыялістычнага мастацтва ў нашай літаратуры. У гэтых творах Горкі паказвае не толькі жудасную праўду окураўскай Расіі, але і кліча да барацьбы за іншае, лепшае, соцыялістычнае жыццё.

Максім Горкі—вялікі змагар соцыялістычнага мастацтва. Ен прышоў у літаратуру, калі рабочы клас дабіваўся гегемоніі ў рускай рэволюцыі. Ен вырас разам з рабочым класам і разам з ім-жа ўзняўся на велізарную гістарычную вышыню.

Владзімір Ільіч Ленін заўсёды з асаблівай любоўю гаварыў і пісаў аб Аляксею Максімавічу Горкім. Ен пісаў, што «Горкі—безумоўна буйнейшы прадстаўнік пролетарскага мастацтва, які шмат для яго зрабіў і яшчэ больш можа зрабіць».

А ў нашы дні Аляксей Максімавіч Горкі быў другам вялікага Сталіна, які таксама з любоўю адносіўся да пісьменніка, які цаніў яго талент, дапамагаў яму. «Радасна жыць і змагацца ў краіне,—пісаў А. М. Горкі,—дзе вялікая мудрасць партыі і жалезная воля яе правадыра Іосіфа Сталіна назаўсёды вызваляе чалавека ад праклятых звычаяў і забабонаў мінулага».

Аляксей Максімавіч Горкі быў адданы таварышу Сталіну, быў яго другам, саратнікам, спадарожнікам. Гэтага не маглі дараваць яму трацкісцка-бухарынскія гады, якія пасягалі на свабоду народа, на нашу цудоўную соцыялістычную радзіму.

Аляксей Максімавіч Горкі быў не толькі выдатным майстрам мастацкага слова. Мы яго ведаем таксама і як выдатнага, агністага публіцыста, слова якога моцна біла ворагаў. Мастак—публіцыст, пісьменнік—рэволюцыянер Аляксей Максімавіч Горкі ўсёй сваёй істотай, усім сваім вялікім розумам і баявым тэмпераментам прасякнут быў свяшчэннай нянавісцю да тых, хто ў звярынай нянавісці супроць соцыялізма, супроць рабочых і сялян хацеў павярнуць назад кола гісторыі.

Горкі бязлітасна граміў здраднікаў і двурушнікаў. Іменна таму здраднікі і двурушнікі—трацкісты і бухарынцы—так баяліся жывога Горкага. Яшчэ ў 1930 годзе Аляксей Максімавіч пісаў: «Здраднік, гэта—настолькі своеасаблівае, агіднае стварэнне прыроды класавай дзяржавы, што параўнаць здрадніка няма з кім і няма з чым. Я думаю, што нават тыфозную вош параўнанне са здраднікам зняважыла-б».

Так ацэньваў Горкі двурушнікаў і здраднікаў.

Горкі вучыць нас ненавідзець ворагаў рабочых і сялян, ворагаў соцыялізма, ворагаў совецкай улады,—ён вучыць нас і таму, як расправіцца з гэтымі ворагамі. «Мы жывём у становішчы вайны,—пісаў Горкі,—вось што нам трэба памятаць, не забываючы ні на мінуту; у нашым асяроддзі, аказваецца, хаваюцца мярзаўцы, здольныя здрадзіць, прадаваць, забіваць. Існаванне такіх мярзаўцаў недапушчальна... Трэба знішчаць ворага бязлітасна і без жалю, німала не звяртаючы ўвагі на стогны і ўздыхі прафесіянальных гуманістаў. Трэба памятаць, што ў свеце запальней сапраўдны гуманізм пролетарыята, гуманізм, мэта якога—вызваленне пролетарыяў усіх краін з жалезнай клеткі капітала». Гэты агністы заклік Аляксея Максімавіча Горкага гучыць як яго апошні палітычны завет.

У сваіх шматлікіх публіцыстычных артыкулах Горкі штодзённа ўзнімаў свой голас супроць ворагаў совецкай улады, супроць ворагаў соцыялізма, супроць ворагаў радзімы. Трацкісцка-бухарынская банда забойцаў і здраднікаў ведала, што жывы Горкі страшны для іх, як непахісны гігант, як увасабленне сумлення і гонару совецкага народа, вялікай совецкай літаратуры.

Агідныя, фашысцкія псы забілі Горкага за тое, што ён быў адданым другам партыі, народа, Сталіна, за тое, што яго любілі і любяць, паважалі і паважаюць працоўныя ўсіх краін і лепшыя прадстаўнікі заходне-еўрапейскай інтэлігенцыі.

Аляксей Максімавіч Горкі з'яўляецца першым вялікім пісьменнікам, які яшчэ ў цяжкія годы царызма звярнуў сваю ўвагу на прыгнечаны беларускі народ і яго літаратуру. У 1911 годзе ён пісаў: «Я звяртаю ўвагу скептыкаў на маладую літаратуру беларусаў, самага забітага народа ў Расіі». У гэтым-жа годзе Аляксей Максімавіч Горкі пераклаў на рускую мову верш Янкі Купалы «А хто там ідзе?» і даў яму высокую ацэнку. Ен першы ўбачыў і першы ацаніў таленты народных паэтаў Совецкай Беларусі Я. Купалы і Я. Коласа. Аляксей Максімавіч Горкі і пасля Вялікай соцыялістычнай рэволюцыі да апошніх дзён свайго жыцця праяўляў глыбокую цікавасць да жыцця беларускага народа, яго культуры і яго літаратуры.

Горкі з'яўляецца найлюбімейшым і найпапулярнейшым пісьменнікам працоўных БССР. Яго творы поўнасцю перакладзены на беларускую мову.

Аляксей Максімавіч заўсёды аказваў велізарную дапамогу пачынаючым пісьменнікам; ён расціў маладую совецкую літаратуру, ён заўсёды высока цаніў перлы народнай творчасці, заўсёды паважаў і высока цаніў літаратуру іншых братніх народаў. Нашы беларускія совецкія пісьменнікі вучацца на творчасці Аляксея Максімавіча Горкага—на яго выдатных узорах сапраўднага соцыялістычнага мастацтва.

Аляксей Максімавіч Горкі жыве сярод нас сваімі творамі, якія клічуць народы ўсіх краін да няўтомнай барацьбы за соцыялізм. Ен пакінуў нам велізарную літаратурную спадчыну. На ёй, на гэтай літаратурнай спадчыне, совецкі народ заўсёды будзе вучыцца, працаваць і перамагаць.

XVII З'ЕЗД КП(б)Б

Дзённік вячэрняга пасяджэння 14 чэрвеня

На вячэрнім пасяджэнні закончыліся спрэчкі па справаздачнаму дакладу ЦК КП(б)Б і па дакладу рэвізійнай камісіі. Усяго ў спрэчках выступілі 55 чалавек з 123 запісаўшыхся.

Тав. **Ананьеў** — сакратар Віцебскага абкома партыі—у сваім выступленні спыніўся на пытанні партыйнай прапаганды, указаўшы, што больш 600 камуністаў па вобласці не ахоплены партыйнай вучобай.

Загадчык АКПО ЦК КП(б)Б тав. **Бяляеў**, выступаючы ў спрэчках, прызнае зусім правільнай крытыку дрэннай работы АКПО. Разам з тым ён робіць справядлівы дакор раённым камітэтам партыі, гаркомам і абкомам у несур'ёзных адносінах іх да афармлення партыйных дакументаў.

Аб велізарным палітычным і вытворчым узлыме сярод работнікаў, чыгункі ў сувязі з прыходам на транспарт сталінскага наркома Л. М. Кагановіча гаварыў у сваім выступленні начальнік Заходняй чыгункі тав. **Кавалёў.** Ен рэзка крытыкуе прамысловы аддзел ЦК КП(б)Б за дрэннае кіраўніцтва чыгуначным транспартам.

Тав. **Свінцоў** (нарком земляробства) у сваім выступленні крытыку дэлегатамі з'езда парочнай сістэмы работы Наркамзема прызнаў правільнай. Ен запэўніў з'езд, што прыме ўсе меры, каб забяспечыць выкананне адказнейшых задач, якія стаяць перад наркаматам.

***

З заключным словам выступіў выконваючы абавязкі першага сакратара ЦК КП(б)Б тав. **Волкаў.**—Спрэчкі па справаздачы ЦК, — адзначыў тав. Волкаў, — праходзілі дзелавіта, правільна. Яны былі накіраваны на ўскрыццё недахопаў у партыйнай рабоце, на мабілізацыю КП(б)Б на канчатковую ліквідацыю вынікаў шкодніцтва, на выкрыццё і выкарчоўванне да канца ўсіх паслядышаў трацкісцка-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх бандытаў.

Далей тав. Волкаў спыняецца на задачах нашага бальшэвіцкага друку і галоўным чынам на пытанні асвятлення партыйнага жыцця на старонках газет, завастраючы ўвагу з'езда на неабходнасць правільнага падбору і праверкі газетных кадраў, асабліва ў аддзелах партыйнага жыцця.

Вялікае месца ў сваім заключным слове тав. Волкаў аддаў задачам абароннай работы.

У заключэнне тав. Волкаў спыніўся на задачах, якія стаяць перад партарганізацыямі ў сувязі з надыходзячымі выбарамі ў Вярхоўны Совет БССР. Гэтыя выбары павінны быць праведзены яшчэ лепш, яшчэ больш арганізавана, чым выбары ў Вярхоўны Совет СССР.

Дэлегат з'езда тав. **Васільеў** уносіць прапанову аб прыняцці ацэнкі работы ЦК КП(б)Б. З'езд аднагалосна прымае наступную пастанову:

«Заслухаўшы і абмеркаваўшы справаздачны даклад тав. Волкава А. А. аб рабоце Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б, XVII з'езд КП(б)Б прызнае палітычную лінію ЦК КП(б)Б за перыяд пасля жнівеньскага пленума ЦК КП(б)Б правільнай і практычную работу здавальняючай».

Дзённік ранішняга пасяджэння 15 чэрвеня

На ранішнім пасяджэнні да першай гадзіны дня працавала выбраная з'ездам камісія па складанню рэзалюцыі па справаздачнаму дакладу ЦК КП(б)Б. Ад імя камісіі тав. Лявіцкі уносіць праект рэзалюцыі на абмеркаванне з'езда. Пасля ўсебаковага абгаварэння пад дружныя апладысменты дэлегатаў рэзалюцыя з унесенымі дадаткамі прымаецца з'ездам аднагалосна.

У канцы пасяджэння з'езд вітала дэлегацыя часцей Менскага гарнізона, цёпла сустрэтая дэлегатамі. З яркай хвалюючай прамовай выступіў старшы палітрук тав. Хазанаў. Ен перадае дэлегатам XVII з'езда палкае баявое чырвонаармейскае прывітанне. Бальшэвікі часцей Менскага гарнізона, — гаворыць ён, — прышлі да XVII з'езда камуністычнай партыі бальшэвікоў Беларусі адзінымі маналітнымі радамі, цесна згуртаванымі вакол партыі Леніна—Сталіна і правадыра народаў вялікага Сталіна.

І калі тав. Хазанаў гаворыць аб глыбокіх пачуццях любві і адданасці тытану рэвалюцыйнай думкі і волі, вялікаму маршалу камунізма роднаму і мудраму Сталіну, які штодзенна клапоціцца аб магутнасці нашай доблеснай арміі, аб слаўным саратніку вялікага Сталіна, пролетарскім палкаводцу, маршалу Савецкага Саюза Кліменце Ефрэмавічу Варашылаву, дэлегаты з'езда зноў ўстаюць і наладжваюць бурную авацыю. На працягу доўгага часу раздаюцца апладысменты, крыкі «ура» і воклічы ў гонар таварыша Варашылава і магутнай Чырвонай Арміі.

Прадстаўнікі бальшэвікоў Беларусі на гэтай сустрэчы з прадстаўнікамі доблеснай Чырвонай Арміі выказвалі любоў і ўвагу да сваёй магутнай Чырвонай Арміі, да яе бясстрашных лётчыкаў, неперамажных танкістаў, ліхіх кавалерыстаў, якія ахоўваюць заходнія рубяжы Савецкага Саюза.

Дзённік вячэрняга пасяджэння 15 чэрвеня

На вячэрнім пасяджэнні з'езд заслухаў даклад тав. Бяляева аб рабоце мандатнай камісіі, які ўказаў, што мандаты атрымалі 418 дэлегатаў з правам рашаючага і 123 з дарадчымі галасамі. Пераважная большасць дэлегатаў з'езда — 319 чалавек — па сацыяльнаму становішчу — рабочыя, па партыйнаму стажу — з 1925 па 1927 гг. — 169 чалавек, з 1928 па 1930 годы — 145 і 58 чалавек са стажам з 1931 года. 207 дэлегатаў працуюць на партыйнай рабоце.

Цікавыя даныя даюць лічбы аб агульнай і палітычнай адукацыі дэлегатаў. 28 чалавек скончылі інстытуты Чырвонай прафесуры, 175 чал. з камвузаўскай адукацыяй, 19 таварышоў скончылі курсы марксізма. У ліку дэлегатаў 63 ордэнаносцы. З'езд аднагалосна зацвердзіў даклад мандатнай камісіі.

Пасля гэтага з'езд прыступіў да выбараў Цэнтральнага Камітэта. З'езд устанавіў колькасць членаў ЦК — 75 чалавек, кандыдатаў у члены ЦК — 23, склад рэвізійнай камісіі — 9 чал.

Вячэрняе пасяджэнне было прысвечана вылучэнню і абмеркаванню кандыдатур для тайнага галасавання ў члены Цэнтральнага Камітэта.

Дзённік ранішняга пасяджэння 16 чэрвеня

На ранішнім пасяджэнні 16 чэрвеня прадаўжалася абмеркаванне кандыдатур для тайнага галасавання ў склад пленума ЦК КП(б)Б і рэвізійнай камісіі.

Абмеркаванне кандыдатур праходзіць арганізавана, на высокім прынцыповым узроўні. Перад закрыццём ранішняга пасяджэння з'езд вітала дэлегацыя пагранічных і ўнутраных войск НКВД БССР.

З вялікай хвалюючай прамовай ад імя дэлегацыі пагранічнікаў выступіў начальнік чырвонасцяжнага пагранатрада тав. Марозаў. Ен перадае з'езду баявое пагранічнае прывітанне ад імя тысяч патрыётаў савецкай радзімы — пільных вартавых рубяжоў заходніх граніц СССР. Тав. Марозаў гаворыць аб адданасці пагранічнікаў сацыялістычнай радзімы бальшэвіцкай партыі і правадыру народаў усяго свету таварышу Сталіну.

Прамова тав. Марозава часта перарываецца бурнымі воплескамі, пераходзячымі ў авацыю. Дэлегаты з'езда, стоячы, ад імя ўсёй КП(б)Б і працоўных Беларусі выражалі сваю любоў і пачуцці няўтомным зоркім вартавым, слаўным пагранічнікам.

Бура авацый і воклічы ў гонар слаўнай савецкай разведкі і бясстрашных пагранічнікаў яшчэ больш узмацняюцца, калі тав. Марозаў паведамляе, што на з'ездзе сярод дэлегацыі пагранічнікаў прысутнічае група байцоў, якая напярэдадні з'езда знішчыла вялікую групу фашысцкіх шпіёнаў і дыверсантаў, прабаваўшых перайсці савецкую граніцу.

— Ад імя пагранічнікаў,—гаворыць тав. Марозаў,—я заяўляю, што ніколі і нікому не ўдасца перайсці савецкую граніцу. Той, хто паспрабуе гэта зрабіць, будзе знішчаны і змецены з твару зямлі. А калі фашысты навяжуць нам вайну, то пагранічнікі, разам з доблеснай Чырвонай Арміяй і магутным савецкім народам, сустрэнуць іх на граніцы і разгромяць іх на іх-жа тэрыторыі. Зноў раздаюцца гучныя воплескі і воклічы ў гонар неперамажнай савецкай разведкі. У гонар вялікага Сталіна, сталінскага наркома таварыша Ежова і правадыра Чырвонай Арміі першага маршала Савецкага Саюза тав. Варашылава.

Будаўніцтва Вялікага тэатра будзе забяспечана рабочай сілай

У мінулым нумары газеты мы паведамлялі, што для сканчэння будаўніцтва Вялікага тэатра оперы і балета ў тэрміны, вызначаныя Соўнаркомам БССР, лік рабочых на будаўніцтве павінен быць павялічан да 800 чалавек, замест працаваўшых на 9 чэрвеня 160 чалавек. Зараз Белпрамбудтрэст прыняў рад мер па забеспячэнню будаўніцтва тэатра рабочай сілай.

З іншых будаўнічых участкаў пераводзіцца на будаўніцтва тэатра некалькі брыгад цесляроў (брыгады тт. Цярэнцева, Палявода, Сіроцкага і інш.). Усяго будаўніцтва тэатра атрымае ў бліжэйшыя дні 35 цесляроў.

З Малярбудам ёсць дагаворанасць аб пераводзе на будаўніцтва тэатра 40 атынкоўшчыкаў. Загадчык атынковачным цэхам Малярбуда тав. Халяўскі выязджае ў Чарнігаўскую вобласць для набору яшчэ 50—60 атынкоўшчыкаў дадаткова. Вядуцца перагаворы з прадстаўнікамі брыгады атынкоўшчыкаў Орлоўскай вобласці.

З іншых участкаў пераведзена на будаўніцтва тэатра некалькі брыгад дапаможных рабочых (брыгады т.т. Зялёнага, Рэбчыка, Бамбіза, Хілько)—усяго 35 чалавек.

85—90 дапаможных рабочых чакаюцца ў бліжэйшыя дні з Капаткевіцкага і Камарынскага раёнаў. Два прадстаўнікі Белпрамбудтрэста пасланы для набору рабочай сілы ў Старадарожскі раён.

Праўда, усе вышэйпералічаныя мерапрыемствы не забяспечаць будаўніцтва тэатра рабочай сілай поўнасцю. Аднак, намеснік дырэктара Белпрамбудтрэста тав. Вайнер абяцае правесці яшчэ рад мерапрыемстваў і да 1—3 ліпеня поўнасцю забяспечыць будаўніцтва Вялікага тэатра кваліфікаванай дапаможнай рабочай сілай.

Для паляпшэння набору рабочай сілы рэарганізаван аддзел кадраў трэста: з яго выдзелен спецыяльны аддзел кадраў гор. Менска.

П—н.

КАНДЫДАТЫ БЛОКА КОМУНІСТАЎ І БЕСПАРТЫЙНЫХ

СУСТРЭЧА КАНДЫДАТА Ў ДЭПУТАТЫ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР тав. А. В. БАГАТЫРОВА СА СВАІМІ ВЫБАРШЧЫКАМІ

8 чэрвеня ў клубе Беларускага педагагічнага вучылішча адбылася сустрэча кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР кампазітара **Анатолія Васільевіча Багатырова** з выбаршчыкамі 1-га выбарчага ўчастка Варашылаўскай выбарчай акругі гор. Менска. Сабраўшыяся рабочыя, работніцы, служачыя, хатнія гаспадыні вельмі цёпла спаткалі свайго кандыдата.

Тав. Багатыроў звярнуўся да выбаршчыкаў з прамовай, у якой заявіў наступнае:

— Дарагія таварышы, дазвольце прынесці вам маю глыбокую падзяку за давер'е і гонар, якія вы мне аказалі, вылучыўшы мяне кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР. Толькі вялікая Сталінская Канстытуцыя з'яўляецца сапраўднай дэмакратыяй, якая дае магчымасць савецкаму народу вылучаць сваіх кандыдатаў, не гледзячы на іх маёмаснае становішча, іх узрост і інш. Ні ў адной буржуазна-дэмакратычнай дзяржаве немагчыма вылучэнне маладога чалавека — прадстаўніка рабочых, сялян і працоўнай інтэлігенцыі — у парламент. Толькі ў краіне перамогшага сацыялізма, у краіне, дзе дзейнічае вялікая Сталінская Канстытуцыя, сам народ вылучае ў свой парламент сваіх кандыдатаў. Каб папасці ў дэпутаты буржуазнага парламента, трэба мець пэўнае маёмаснае, саслоўнае і ўзроставае становішча. У нашай сацыялістычнай радзіме гэтых абмежаванняў няма, бо дэмакратыя ў нашай краіне ёсць сапраўдная дэмакратыя для ўсіх працоўных...

Спыніўшыся на мінулым Беларусі, на тым, што ўяўляла сабою Беларусь у часе царызма, тав. Багатыроў падрабязна расказаў аб велізарнейшых перамогах Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі за 20 год сацыялістычнага будаўніцтва, пры дапамозе братніх рэспублік, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі і вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна.

У Беларусі пасля Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі вырас рад таленавітых пісьменнікаў, кампазітараў, мастакоў, акцёраў. Ёсць значная колькасць тэатраў, кіно. Ёсць Дзяржаўная Кансерваторыя, якая выхоўвае кадры музыкантаў, ёсць Філармонія, Радыёкамітэт, сетка музычных вучылішчаў і школ. Усё гэта паказвае на тое, як партыя, урад і асабіста таварыш Сталін клапоцяцца аб народзе, аб кадрах і выхоўваюць маладыя кадры. **(Бурныя апладысменты).**

Асабіста я, таварышы, належу таксама да маладых кадраў. Маё жыццё пачалося, правільна кажучы — пачынаецца зараз, пры савецкай уладзе. Нарадзіўся я ў 1913 годзе ў Віцебску ў сям'і настаўніка. Царызму я не памятаю і ведаю толькі аб ім па расказах бацькоў і па гістарычных матэрыялах. Скончыў я ў Віцебску сярэднюю школу ў 1930 годзе. Адначасова займаўся ў музычнай школе па класу раяля. Музыкальныя здольнасці і імкненне да музыкі выявіліся ў мяне з ранняга маленства. 10-ці год пачаў я пісаць уласную музыку. Гэта паслужыла прычынай да пасылкі мяне ў 1930 годзе на вучобу ў Менск, у музычны тэхнікум. У 1932 годзе я паступіў ў Дзяржаўную Кансерваторыю БССР, якую скончыў у 1937 годзе па класу тэорыі і кампазіцыі ў праф. Залатарова. Адначасова працаваў у якасці піяніста ў Эстрадным бюро, потым у Оперным тэатры канцэртмейстарам. З 1933 года з'яўляюся членам Саюза савецкіх кампазітараў БССР. З гэтага часу сістэматычна займаюся творчасцю. Мною напісаны сімфонія да 20-годдзя Вялікага Кастрычніка, скерца для сімфанічнага аркестра на тэму беларускіх народных песень, трыо для раяля, скрыпкі і віяланчэлі ў чатырох частках на тэмы беларускіх народных песень, паэма-казка на тэкст Пушкіна для хора, салістаў і сімфанічнага аркестра, харавы твор «Сказ аб партызане» на тэкст Суркова; рад рамансаў, апрацовак народных беларускіх песень, масавых песень і г. д. Апошняя мая работа — опера «Дрыгва» па аповесці Якуба Коласа на тэму барацьбы беларускага народа і Чырвонай Арміі з белапольскімі акупантамі. У сваёй оперы я імкнуўся дабіцца таго, каб музыка была прасякнута беларускім народным каларытам. Працую ўжо амаль год, работа набліжаецца да канца. У новым сезоне, у пачатку 1939 года, мая опера будзе пастаўлена тут, у Менску, у Тэатры оперы і балета, а ў канцы 1939 года яна будзе паказана ў Маскве ў часе дэкады беларускага мастацтва. Я з вялікім хваляваннем чакаю моманту, калі мой лепшы твор пачуюць кіраўнікі партыі, урада і вялікі Сталін. Гэты дзень будзе для мяне адным з лепшых дзён майго жыцця. У далейшым я мару аб тым, каб напісаць оперу, якая адлюстравала-б наш сёнешні дзень, якая адлюстравала-б нашых стаханаўцаў — герояў заводаў і палёў, герояў-пагранічнікаў.

Таварышы, мы не павінны забываць, што мы знаходзімся ў капіталістычным акружэнні, што капіталістычныя дзяржавы будуць і надалей засылаць да нас усякага роду шпіёнаў і дыверсантаў, падрыхтоўваючы адначасова ўзброены напад на нас. Мы не павінны забываць, што ў нас могуць аказацца яшчэ рэшткі выкрытых і разбітых ворагаў народа, рэшткі трацкісцка-бухарынскай сволачы. Гэтыя прэзрэнныя сабакі фашызма асабліва нашкодзілі ў нас у Беларусі. Яны рыхтавалі рэстаўрацыю капіталізма, яны жадалі заліць крывёю нашу радзіму. Толькі дзякуючы нашым слаўным наркамунутдзельцам і вернаму сталінскаму наркому Нікалаю Іванавічу Ежову **(бурныя апладысменты)** гэтыя мярзаўцы выкрыты і сцёрты з твару зямлі. Мы гэтага не павінны забываць, таварышы, і ўсяк узмацняць нашу класавую пільнасць, дапамагаць выкрываць ворага. Мы павінны ўсяк узмацняць абароназдольнасць нашай краіны, нашай неперамажнай Чырвонай Арміі і быць заўсёды гатовымі даць моцны адпор ворагу, калі ён паспрабуе напасці на нас.

Дарагія таварышы, яшчэ раз прыношу вам маю глыбокую падзяку за давер'е і гонар. Абяцаю быць вашым дастойным дэпутатам, працаваць і змагацца за справу народа, за справу партыі Леніна—Сталіна.

Следам за тав. Багатыровым выступілі хатнія гаспадыні тт. **Гурыновіч, Жыдок,** рабочы тав. **Любалін** і служачы тав. **Кантаровіч.**

— Вялікае дзякуй таварышу Сталіну за тое, што ён выхаваў такіх таленавітых сыноў нашай любімай радзімы, як Анатолій Васільевіч Багатыроў, — заявіла ў сваёй прамове хатняя гаспадыня тав. **Жыдок.** Выбаршчыкі заклікалі ўсіх прысутных аднадушна галасаваць за кандыдата блока камуністаў і беспартыйных — вернага сына радзімы Анатолія Васільевіча Багатырова.

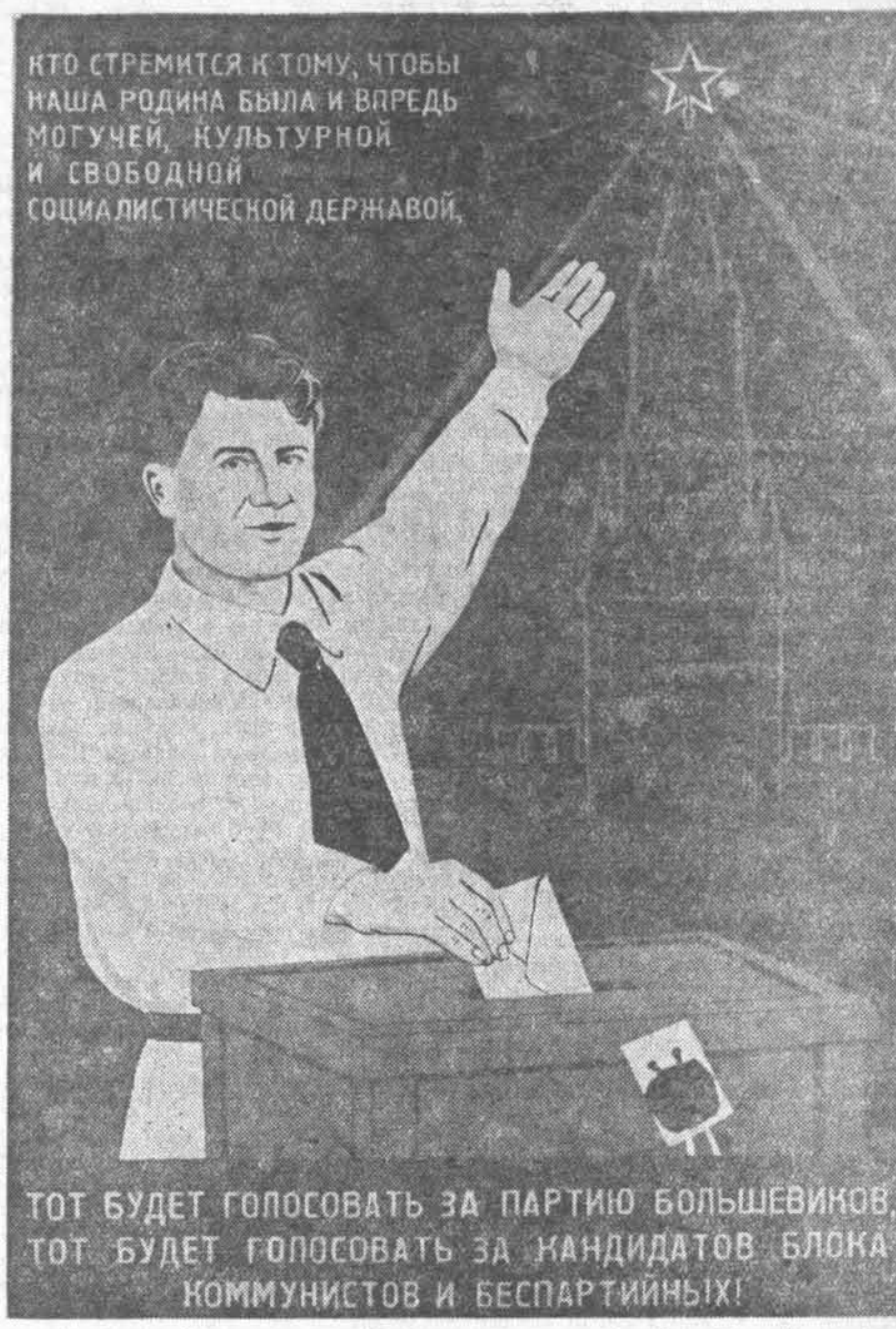

Плакат работы мастака В. Гаворкава—да выбараў у Вярхоўныя Советы саюзных рэспублік. Рэпрадукцыя Саюзфота.

Сустрэча выбаршчыкаў Суражскай выбарчай акругі са сваім кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР тав. М. Ц. ЛЫНЬКОВЫМ

5 чэрвеня ў Суражы адбыўся шматлюдны мітынг, прысвечаны сустрэчы выбаршчыкаў Суражскай выбарчай акругі са сваім кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР—тав. **Міхаілам Ціхонавічам Лыньковым.** На мітынгу прысутнічала 3.500 чалавек. Стройнымі калонамі, са сцягамі, партрэтамі таварыша Сталіна, кіраўнікоў партыі і ўрада прышлі на мітынг рабочыя і работніцы, калгаснікі і калгасніцы мястэчка і калгасаў. Многія калгаснікі прыехалі на аўтамашынах і цялегах, упрыгожаных лозунгамі, плакатамі, сцягамі і партрэтамі таварыша Сталіна і яго саратнікаў.

З вялікай і змястоўнай прамовай выступіў тав. М. Ц. Лынькоў. Яго прамова неаднаразова прарывалася воклічамі «ура» і апладысментамі ў гонар тварца самай дэмакратычнай у свеце Канстытуцыі—**Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна.**

ПРАМОВА тав. М. Ц. ЛЫНЬКОВА

Дарагія таварышы! Мы жывём у шчаслівую Сталінскую эпоху. Над нашай радзімай, як яркі маяк, свеціць вялікая Сталінская Канстытуцыя.

Хто тварэц гэтай Канстытуцыі? Хто даў гераічнаму народу вялікага Савецкага Саюза гэты выключны ў гісторыі чалавецтва дакумент? З чыім імем звязаны велізарныя перамогі ў нашай краіне, з чыім імем звязана наша мірная творчая праца, нашы поспехі, наша радасць? З чыім імем звязана ўтварэнне беларускай савецкай дзяржаўнасці, чыё імя натхняе непарушную дружбу народаў Савецкага Саюза? Гэта імя — Іосіф Вісарыёнавіч Сталін.

Канстытуцыя ў нас сталінская. Пяцігодкі ў нас—сталінскія. Дружба народаў у нас—сталінская. Заснавальнікам нашай дзяржаўнасці з'яўляецца Іосіф Вісарыёнавіч Сталін.

Дазвольце-ж, таварышы, першым маім словам выказаць найглыбейшую падзяку—маю асабістую і ўсіх нас—Іосіфу Вісарыёнавічу Сталіну, вернаму прадаўжальніку справы Леніна, геніяльнаму арганізатару нашых перамог.

Няхай жыве Іосіф Вісарыёнавіч Сталін! **(Бурныя апладысменты).**

Другім маім словам дазвольце вынесці вам гарачую падзяку за высокае давер'е, якое вы аказалі мне, вылучыўшы сваім кандыдатам ў дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР.

Таварышы, цяжка выказаць простымі чалавечымі словамі цану гэтага давер'я. Дазвольце мне як члену партыі, ацаніць ваша давер'е да мяне, як давер'е да партыі бальшэвікоў.

Толькі камуністычнай партыі, савецкаму народу я абавязан сваім свядомым жыццём, сваёй творчай работай, сваім званнем савецкага пісьменніка.

Не будзь нашай Вялікай пролетарскай рэвалюцыі, не будзь савецкай улады, не сабраліся-б мы з вамі выбіраць свой родны ўрад, не абмяркоўвалі-б з вамі дзяржаўных спраў, не быць-бы мне вашым кандыдатам. Як вушэй сваіх не бачыць-бы мне тых грандыёзных благ і магчымасцей, якія мне, сыну былога рамонтнага рабочага-чыгуначніка, сыну былога будачніка, дала і дае савецкая ўлада, як дае тысячам і мільёнам людзей нашага вялікага і магутнага Савецкага Саюза.

Таварышы, нязмерна вырасла за гэтыя годы наша краіна. Нязмерна выраслі нашы савецкія людзі, якія робяць сапраўдныя цуды на ўсіх франтах сацыялістычнага будаўніцтва.

Колькі выдатных герояў вырасціла краіна за апошнія годы! Колькі мужных подвігаў зрабілі нашы савецкія людзі.

Пры дапамозе вялікага рускага народа, пад кіраўніцтвам Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна вырасла і ўзмужнела Савецкая Беларусь, стала багатай індустрыяльна-аграрнай краінай з высока развітай культурай, нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па зместу, адной з перадавых рэспублік Савецкага Саюза.

Ворагі народа—трацкісцка-бухарынская нечысць, нацыянал-фашысцкія гады—марылі падарваць магутнасць нашай радзімы, дабрабыт яе працоўных, марылі вярнуць краіну ў былое капіталістычнае рабства, аддаць нас на водкуп нашым ворагам—фашыстам.

Асінныя гнёзды ворагаў народа ўскрыты і разгромлены слаўнымі органамі НКВД на чале з тав. Н. І. Ежовым.

Ворагі разбіты. Няма тае сілы, якая-б магла зламіць вялікі, свабодны і гераічны савецкі народ. Але мы павінны быць пільнымі. Яшчэ варушыцца тамсям варожае ахвосце, яшчэ не разбіт сусветны фашызм, які рыхтуе напад на нас.

Будзем-жа пільнымі, будзем гатовы ў любую мінуту даць ворагу сакрушальны адпор, граміць яго і знішчаць на ўласнай яго тэрыторыі!

Мы кожную мінуту павінны памятаць гістарычныя словы таварыша Сталіна, што «трэба ўвесь наш народ трымаць у стане мабілізацыйнай гатоўнасці перад тварам небяспекі ваеннага нападу, каб ніякая «выпадковасць», ніякія спробы нашых знешніх ворагаў не змаглі засцігнуць нас знянацку».

Мы павінны ўсімі сіламі дапамагаць нашай слаўнай Чырвонай Арміі, усімі сіламі ўмацоўваць абароназдольнасць нашай краіны. Мы жывём на граніцы, у непасрэднай блізкасці з капіталістычным светам. Пастараемся, каб ні адна фашысцкая гадзюка не змагла-б перапаўзці на нашу свяшчэнную тэрыторыю.

Мы ўсе, выбаршчыкі Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, ганарымся тым, што першымі нашымі кандыдатамі ў дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР з'яўляюцца таварыш Сталін і яго бліжэйшыя саратнікі—таварышы Молатаў, Варашылаў, Кагановіч, Калінін, Мікаян, Андрэеў, Ежоў, Жданаў. Для нас з'явілася сапраўдным святам іх згода балатыравацца ў дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР і мы пастараемся ва ўсёй нашай рабоце, ва ўсім нашым жыцці, у любой справе быць вартымі нашых першых кандыдатаў, ва ўсім браць з іх прыклад, вучыцца ў іх змагацца за шчасце ўсяго чалавецтва.

Таварышы, яшчэ раз дзякую вам за высокае давер'е, аказанае мне. Я абяцаю свята, непарушна ахоўваць інтарэсы савецкага народа. Усе свае сілы і здольнасці я аддам на карысць савецкага народа, да апошняй кроплі крыві, да апошняга свайго ўздыху буду служыць народу, яго справе.

Няхай жыве магутны і неперамажны савецкі народ!

Няхай жыве наша выдатная радзіма!

Няхай жыве найвялікшы, мудры, горача любімы наш друг і настаўнік, арганізатар нашых перамог, правадыр усіх народаў — Іосіф Вісарыёнавіч Сталін! **(Бурныя апладысменты).**

Пасля прамовы тав. Лынькова выступілі калгасніца калгаса імя Крупскай тав. **Баута,** брыгадзір калгаса «Чырвоны партызан» **Якаў Цыганкоў,** старшыня калгаса «Пагранічнік» тав. **Іваноў,** рабочы Нова-Александраўскага ільнозавода тав. **Дзімітрачэнка,** настаўнік суражскай поўнай сярэдняй школы імя Куйбышэва тав. **Цэмрук,** якія ад імя ўсіх выбаршчыкаў абяцалі аддаць свае галасы за аднаго з лепшых сыноў беларускага народа—беларускага пісьменніка Міхаіла Ціхонавіча Лынькова.

— Мы, жанчыны,—заявіла калгасніца тав. Баута,—разам з мужчынамі арганізавана прыдзем да выбарчых урнаў і будзем галасаваць за нашу сталінскую дружбу народаў, за блок камуністаў і беспартыйных, за вылучанага намі кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР, вернага сына беларускага народа таварыша Міхаіла Ціхонавіча Лынькова.

Вечарам тав. М. Ц. Лынькоў прыняў удзел у настаўніцкай канферэнцыі, прысвечанай вынікам вучэбнага года.

6 чэрвеня тав. Лынькоў выступіў з прамовай на нарадзе старшынь сельсоветаў і калгасаў і адказных па ільну. У той-жа дзень тав. Лынькоў выступаў у Запольскім і Пудацкім сельсоветах. 7 чэрвеня тав. М. Ц. Лынькоў наведаў Суражскую сярэднюю школу, дзе прысутнічаў на іспытах у розных класах і правёў гутарку з дзесяцікласнікамі. Потым тав. Лынькоў наведаў калгас «Новы шлях», Краўцоўскі сельсовет і Суражскую МТС.

8 чэрвеня тав. Лынькоў наведаў Суражскі ільнозавод і прысутнічаў на мітынгу ў вёсцы Вялікае Рабава, Маргонскага сельсовета.

Усюды выбаршчыкі вельмі цёпла сустракалі свайго кандыдата.

БЕЛДЗЯРЖДРАМТЭАТР У ОДЭСЕ

5 чэрвеня, на пероне Одэскага вакзала сабралася надзвычай багата народу. Студэнты музычнага і мастацкага вучылішчаў з вялікім чырвоным лозунгам «Прывітанне тэатру Савецкай Беларусі», роўныя шарэнгі падшэфных працаўнікам мастацтваў чырвонаармейскіх часцей з баявымі сцягамі, група стаханаўцаў буйнейшага ў горадзе завода імя Студзеньскага паўстання з сваім аркестрам, групы працаўнікоў одэскіх тэатраў: Украінскага тэатра Рэвалюцыі, Рускага, Яўрэйскага, Юнага гледача, Оперы і балета—з велізарнымі букетамі чырвоных руж.

Шумнымі воплескамі, бадзёрымі маршамі двух аркестраў быў сустрэчан падышоўшы поезд. Адбыўся кароткі мітынг, на якім выступілі: начальнік абласнога аддзела мастацтваў тав. Фішман, старшыня абкома саюза працаўнікоў мастацтваў тав. Батрава і рад іншых прадстаўнікоў савецкай грамадскасці горада — кампазітар Данькевіч, актор Сабольскі і інш.

З адказным словам ад калектыва тэатра выступілі: дырэктар тэатра тав. Гайдарын і мастацкі кіраўнік тав. Рахленка.

Яны падзякавалі прысутных за выключна шчыры і сяброўскі прыём.

Вечарам 6 чэрвеня ў памяшканні Украінскага тэатра Рэвалюцыі спектаклем «Салавей» З. Бядулі пачаліся гастролі тэатра. Перад пачаткам спектакля з прывітаннем выступіў тав. Гайдарын. Калектыў тэатра выканаў араторыю, прысвечаную выбарам. П'еса «Салавей» была прынята гледачом з выключным поспехам.

Е. РАМАНОВІЧ.

Адказны рэдактар І. ГУРСКІ.

Друкарня «Звязды». Газета «Літаратура і мастацтва» выходзіць адзін раз у пяцідзёнку. Адрас рэдакцыі газеты: Менск, Савецкая, 76, Дом пісьменніка. Тэлефон 25-394. Уп. Галоўлітбела № 3—1107.